

Официален вестник

на Европейския съюз

L 115

Издание
на български език

Законодателство

Година 54
5 май 2011 г.

Съдържание

II *Незаконодателни актове*

РЕГЛАМЕНТИ

- ★ Регламент (ЕС) № 432/2011 на Комисията от 4 май 2011 година за отхвърляне на някои здравни претенции за храните, различни от претенциите, които се отнасят до намаляване на риска от заболяване и до развитието и здравето на децата ⁽¹⁾ 1
- ★ Регламент за изпълнение (ЕС) № 433/2011 на Комисията от 4 май 2011 година за изменение на приложение I към Регламент (ЕО) № 669/2009 на Комисията за прилагане на Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на засиления официален контрол върху вноса на някои фуражи и храни от неживотински произход ⁽¹⁾ 5
- Регламент за изпълнение (ЕС) № 434/2011 на Комисията от 4 май 2011 година за определяне на фиксирани стойности при внос за определяне на входната цена на някои плодове и зеленчуци 11

Цена: 3 EUR

(Продължава на вътрешната корица)

⁽¹⁾ Текст от значение за ЕИП

BG

Актовете, чиито заглавия се отпечатват със светъл шрифт, са актове по текущо управление на селскостопанската политика и имат кратък срок на действие.

Заглавията на всички останали актове се отпечатват с получер шрифт и се предшества от звездичка.

IV *Актове, приети преди 1 декември 2009 г. по силата на Договора за ЕО, Договора за ЕС и Договора за Евратом*

- ★ Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 254/09/COL от 10 юни 2009 г. за изменение за седемдесет и първи път на процесуалните и материалноправните норми за държавните помощи чрез въвеждането на нова глава относно прилагането на законодателството за държавната помощ от националните съдилища 13

II

(Незаконодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 432/2011 НА КОМИСИЯТА

от 4 май 2011 година

за отхвърляне на някои здравни претенции за храните, различни от претенциите, които се отнасят до намаляване на риска от заболяване и до развитието и здравето на децата

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1924/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. относно хранителни и здравни претенции за храните⁽¹⁾, и по-специално член 18, параграф 5 от него,

като има предвид, че:

- (1) По силата на Регламент (ЕО) № 1924/2006 здравните претенции за храните са забранени, освен ако не са разрешени от Комисията в съответствие с посочения регламент и включени в списък на разрешените претенции.
- (2) В Регламент (ЕО) № 1924/2006 се предвижда също така, че заявленията за разрешение на здравни претенции могат да бъдат подавани от стопанските субекти в хранителната промишленост до националния компетентен орган на дадена държава-членка. Националният компетентен орган препраща валидните заявления на Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ), наричан по-долу „Органът“.
- (3) След получаването на заявление Органът незабавно информира останалите държави-членки и Комисията и излиза със становище по въпросната здравна претенция.

(4) Комисията се произнася относно разрешаването на здравните претенции, като взема предвид становището на Органа.

(5) След подаването на 10 ноември 2009 г. на заявление от страна на Gencor Pacific Inc съгласно член 13, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 1924/2006, Органът трябваше да излезе със становище по здравна претенция относно въздействието на водно-etanoлов екстракт от *Caralluma fimbriata* (Slimaluma®) върху намаляването на обиколката на талията (въпрос № EFSA-Q-2010-00027)⁽²⁾. Изразената от заявителя претенция беше формулирана по следния начин: „Slimaluma® спомага за намаляване на обиколката на талията“.

(6) На 12 май 2010 г. и на 18 май 2010 г. Комисията и държавите-членки получиха научното становище на Органа и съответно изменението му; Органът стигна до заключението, че предоставените данни не позволяват да се установи причинно-следствена връзка между употребата на Slimaluma® и благоприятното физиологично въздействие, така, както е определено от Органа, а именно намаляване на обиколката на талията, което да води до подобряване на неблагоприятните последици за здравето, дължащи се на прекомерното натрупване на мастна тъкан в областта на корема. Поради това, тъй като претенцията не отговаря на изискванията на Регламент (ЕО) № 1924/2006, следва тя да не бъде разрешена.

(7) След подаването на 10 ноември 2009 г. на заявление от страна на Gencor Pacific Inc съгласно член 13, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 1924/2006, Органът трябваше да излезе със становище по здравна претенция относно въздействието на водно-etanoлов екстракт от *Caralluma fimbriata* (Slimaluma®) върху намаляването на телесните мазнини (въпрос № EFSA-Q-2010-00028)⁽³⁾. Изразената от заявителя претенция беше формулирана по следния начин: „Slimaluma® спомага за намаляване на телесните мазнини“.

(1) ОВ L 404, 30.12.2006 г., стр. 9.

(2) The EFSA Journal 2010; 8(5):1602.

(3) The EFSA Journal 2010; 8(5):1602.

- (8) На 12 май 2010 г. Комисията и държавите-членки получиха научното становище на Органа, който стигна до заключението, че предоставените данни не позволяват да се установи причинно-следствена връзка между употребата на *Slimaluma*® и приписвания му ефект. Поради това, тъй като претенцията не отговаря на изискванията на Регламент (ЕО) № 1924/2006, следва тя да не бъде разрешена.
- (9) След подаването на 10 ноември 2009 г. на заявление от страна на Gencor Pacific Inc, съгласно член 13, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 1924/2006, Органът трябваше да излезе със становище по здравна претенция относно въздействието на водно-etanoлов екстракт от *Caralluma fimbriata* (*Slimaluma*®) върху намаляването на телесното тегло (въпрос № EFSA-Q-2010-00029) ⁽¹⁾. Изразената от заявителя претенция беше формулирана по следния начин: „*Slimaluma*® спомага за намаляване на телесното тегло“.
- (10) На 12 май 2010 г. Комисията и държавите-членки получиха научното становище на Органа, който стигна до заключението, че предоставените данни не позволяват да се установи причинно-следствена връзка между употребата на *Slimaluma*® и приписвания му ефект. Поради това, тъй като претенцията не отговаря на изискванията на Регламент (ЕО) № 1924/2006, следва тя да не бъде разрешена.
- (11) След подаването на 10 ноември 2009 г. на заявление от страна на Gencor Pacific Inc съгласно член 13, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 1924/2006, Органът трябваше да излезе със становище по здравна претенция относно въздействието на водно-etanoлов екстракт от *Caralluma fimbriata* (*Slimaluma*®) върху понижаването на енергийния прием (въпрос № EFSA-Q-2010-00030) ⁽²⁾. Изразената от заявителя претенция беше формулирана по следния начин: „*Slimaluma*® спомага за намаляване на приема на калории“.
- (12) На 12 май 2010 г. Комисията и държавите-членки получиха научното становище на Органа, който стигна до заключението, че предоставените данни не позволяват да се установи причинно-следствена връзка между употребата на *Slimaluma*® и приписвания му ефект. Поради това, тъй като претенцията не отговаря на изискванията на Регламент (ЕО) № 1924/2006, следва тя да не бъде разрешена.
- (13) След подаването на 10 ноември 2009 г. на заявление от страна на Gencor Pacific Inc съгласно член 13, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 1924/2006, Органът трябваше да излезе със становище по здравна претенция относно въздействието на водно-etanoлов екстракт от *Caralluma fimbriata* (*Slimaluma*®) върху понижаването на апетита, а именно понижаване на апетита, което да води съответно до намаляване на енергийния прием. Поради това, тъй като претенцията не отговаря на изискванията на Регламент (ЕО) № 1924/2006, следва тя да не бъде разрешена.
- (14) На 12 май 2010 г. Комисията и държавите-членки получиха научното становище на Органа, който стигна до заключението, че предоставените данни не позволяват да се установи причинно-следствена връзка между употребата на *Slimaluma*® и благоприятното физиологично въздействие, така, както е определено от Органа, а именно понижаване на апетита, което да води съответно до намаляване на енергийния прием. Поради това, тъй като претенцията не отговаря на изискванията на Регламент (ЕО) № 1924/2006, следва тя да не бъде разрешена.
- (15) След подаването на 2 октомври 2009 г. на заявление от страна на Leiber GmbH съгласно член 13, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 1924/2006, Органът трябваше да излезе със становище по здравна претенция относно въздействието на *Yestimun*® върху имунната реакция (въпрос № EFSA-Q-2008-667) ⁽⁴⁾. Изразената от заявителя претенция беше формулирана, *inter alia*, по следния начин: „Ежедневното поемане на *Yestimun*® засилва защитните сили на тялото през студените месеци“.
- (16) На 27 май 2010 г. Комисията и държавите-членки получиха научното становище на Органа, който стигна до заключението, че предоставените данни не позволяват да се установи причинно-следствена връзка между употребата на *Yestimun*® и появата на съответната вродена и адаптивна имунна реакция. Поради това, тъй като претенцията не отговаря на изискванията на Регламент (ЕО) № 1924/2006, следва тя да не бъде разрешена.
- (17) След подаването на 30 декември 2008 г. на заявление от страна на Laboratoires innéov SNC съгласно член 13, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 1924/2006, Органът трябваше да излезе със становище по здравна претенция относно въздействието на масло от семена на касис (*Ribes nigrum*), на рибено масло, на ликопен от домати (*Lycopersicon esculentum*), на витамин С и на витамин Е върху подобряването на състоянието на сухата кожа (въпрос № EFSA-Q-2009-00767) ⁽⁵⁾. Изразената от заявителя претенция беше формулирана, *inter alia*, по следния начин: „Спомага за подобряване на състоянието на сухата кожа“.

⁽¹⁾ The EFSA Journal 2010; 8(5):1604.

⁽²⁾ The EFSA Journal 2010; 8(5):1605.

⁽³⁾ The EFSA Journal 2010; 8(5):1606.

⁽⁴⁾ The EFSA Journal 2010; 8(5):1607.

⁽⁵⁾ The EFSA Journal 2010; 8(5):1608.

- (18) На 25 май 2010 г. Комисията и държавите-членки получиха научното становище на Органа, който стигна до заключението, че предоставените данни не позволяват да се установи причинно-следствена връзка между приема на комбинация от масло от семена на касис (*Ribes nigrum*), рибено масло, ликопен от домати (*Lycopersicon esculentum*), витамин С и витамин Е и приписвания им ефект. Поради това, тъй като претенцията не отговаря на изискванията на Регламент (ЕО) № 1924/2006, следва тя да не бъде разрешена.
- (19) При изработването на мерките, предвидени в настоящия регламент, беше обърнато внимание на коментарите на заявителите и на отделни граждани, получени от Комисията по силата на член 16, параграф 6 от Регламент (ЕО) № 1924/2006.
- (20) Здравните претенции, свързани със Slimaluma®, са здравни претенции по смисъла на член 13, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕО) № 1924/2006 и следователно към тях се прилага преходният период, предвиден в член 28, параграф 6 от посочения регламент. Тъй като обаче заявленията не са били подадени преди 19 януари 2008 г., изискването, предвидено в член 28, параграф 6, буква б) от посочения регламент, не е изпълнено и следователно към тези претенции не може да се приложи преходният период, предвиден в посочения член.
- (21) Здравните претенции, свързани с Yestimun®, с маслото от семена на касис (*Ribes nigrum*), рибеното масло, ликопена от домати (*Lycopersicon esculentum*), витамин С и витамин Е, са здравни претенции по смисъла на член 13, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕО) № 1924/2006 и следователно подлежат на преходния период, предвиден в член 28, параграф 5 от посочения регламент. Като се има предвид, че Органът стигна до заключението, че не са установени причинно-следствени връзки между храните и съответните приписвани им ефекти, двете претенции не отговарят на изискванията на Регламент (ЕО) № 1924/2006 и следователно към тях не може да се приложи преходният период, предвиден в посочения член.
- (22) С цел гарантиране на пълното спазване на разпоредбите на настоящия регламент както стопанските субекти в хранителната промишленост, така и националните компетентни органи следва да вземат необходимите мерки, за да се гарантира, че най-късно шест месеца след влизането в сила на настоящия регламент продуктите, които съдържат изброените в приложението към него здравни претенции, вече не са на пазара.
- (23) Мерките, предвидени в настоящия регламент, са в съответствие със становището на Постоянния комитет по хранителната верига и здравето на животните и не бяха обект на възражение от страна на Европейския парламент и Съвета,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Здравните претенции, посочени в приложението към настоящия регламент, не се включват в списъка на разрешените претенции, валиден за Съюза, както е предвидено в член 13, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1924/2006.

Продуктите обаче, които съдържат посочените здравни претенции и които са били пуснати на пазара или етикетирани преди датата, посочена в член 2, могат да останат на пазара за максимален период от шест месеца, считано от посочената дата.

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Брюксел на 4 май 2011 година.

За Комисията
Председател
José Manuel BARROSO

ПРИЛОЖЕНИЕ

Отхвърлени здравни претенции

Заявление — съответстващи разпоредби на Регламент (ЕО) № 1924/2006	Хранително вещество, вещество, храна или категория храни	Претенция	Номер на становището на ЕОБХ
Член 13, параграф 5. Здравна претенция въз основа на нови научни доказателства и/или която включва искане за защита на частни данни	Водно-етанолов екстракт от <i>Caralluma fimbriata</i> (Slimaluma®)	Slimaluma® спомага за намаляване на обиколката на талията	Q-2010-00027
Член 13, параграф 5. Здравна претенция въз основа на нови научни доказателства и/или която включва искане за защита на частни данни	Водно-етанолов екстракт от <i>Caralluma fimbriata</i> (Slimaluma®)	Slimaluma® спомага за намаляване на телесните мазнини	Q-2010-00028
Член 13, параграф 5. Здравна претенция въз основа на нови научни доказателства и/или която включва искане за защита на частни данни	Водно-етанолов екстракт от <i>Caralluma fimbriata</i> (Slimaluma®)	Slimaluma® спомага за намаляване на телесното тепло	Q-2010-00029
Член 13, параграф 5. Здравна претенция въз основа на нови научни доказателства и/или която включва искане за защита на частни данни	Водно-етанолов екстракт от <i>Caralluma fimbriata</i> (Slimaluma®)	Slimaluma® спомага за намаляване на приема на калории	Q-2010-00030
Член 13, параграф 5. Здравна претенция въз основа на нови научни доказателства и/или която включва искане за защита на частни данни	Водно-етанолов екстракт от <i>Caralluma fimbriata</i> (Slimaluma®)	Slimaluma® спомага за контролирането на глада/апетита	Q-2010-00031
Член 13, параграф 5. Здравна претенция въз основа на нови научни доказателства и/или която включва искане за защита на частни данни	Yestimun®	Ежедневното поемане на Yestimun® засилва защитните сили на тялото през студените месеци	Q-2008-667
Член 13, параграф 5. Здравна претенция въз основа на нови научни доказателства и/или която включва искане за защита на частни данни	Комбинация от масло от семена на касис (<i>Ribes nigrum</i>), рибео масло, ликопен от домати (<i>Lycopersicon esculentum</i>), витамин С и витамин Е	Спомага за подобряване на състоянието на сухата кожа	Q-2009-00767

РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) № 433/2011 НА КОМИСИЯТА

от 4 май 2011 година

за изменение на приложение I към Регламент (ЕО) № 669/2009 на Комисията за прилагане на Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на засиления официален контрол върху вноса на някои фуражи и храни от неживотински произход

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

за безопасност, предвидени в законодателството на ЕС и за които поради това провеждането на засилен официален контрол вече не е обосновано.

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

(5) Освен това в списъка следва да бъдат включени някои други стоки, за които източниците на информация сочат ниво на несъответствие с приложимите изисквания за безопасност, което дава основание за въвеждане на засилен официален контрол.

като взе предвид Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните⁽¹⁾, и по-специално член 15, параграф 5 от него,

(6) Поради това вписванията в списъка за определен внос от Турция и Тайланд следва да бъдат съответно изменени.

като има предвид, че:

(7) С оглед на яснотата на законодателството на ЕС е също така необходимо да се направи малко уточнение в списъка по отношение на вписванията за вноса на бамя от Индия и на сладки пиперки от Турция.

(1) С Регламент (ЕО) № 669/2009 на Комисията⁽²⁾ се определят правила относно засиления официален контрол, който следва да се провежда върху вноса на фуражите и храните от неживотински произход, изброени в приложение I към него (наричано по-долу „списъкът“), на граничните пунктове, през които стоките влизат в териториите, посочени в приложение I към Регламент (ЕО) № 882/2004.

(8) Измененията в списъка, касаещи заличаването на препратките към стоки, следва да започнат да се прилагат възможно най-скоро, тъй като първоначалните основания за безпокойство във връзка с безопасността са били отстранени. Съответно тези изменения следва да се прилагат от датата на влизане в сила на настоящия регламент.

(2) В член 2 от Регламент (ЕО) № 669/2009 се предвижда списъкът да се преразглежда редовно, най-малко веднъж на три месеца, като се вземат под внимание поне източниците на информация, упоменати в посочения член.

(9) Като се има предвид броят на измененията, които е необходимо да бъдат направени на приложение I към Регламент (ЕО) № 669/2009, е целесъобразно то да бъде заменено с текста в приложението към настоящия регламент.

(3) Наличието и значимостта на инцидентите с храни, за които са постъпили уведомления чрез Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF), констатациите от проведените от Хранителната и ветеринарна служба мисии в трети страни, както и докладите, които държавите-членки трябва да представят на Комисията на всеки три месеца в съответствие с член 15 от Регламент (ЕО) № 669/2009, относно пратките с фуражи и храни от неживотински произход сочат, че списъкът следва да бъде изменен.

(10) Поради това Регламент (ЕО) № 669/2009 следва да бъде съответно изменен.

(4) По-специално списъкът следва да бъде изменен, като от него бъдат заличени вписванията за стоки, за които посочените източници на информация сочат общо удовлетворително ниво на съответствие с приложимите изисквания

(11) Мерките, предвидени в настоящия регламент, са в съответствие със становището на Постоянния комитет по хранителната верига и здравето на животните,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

⁽¹⁾ ОВ L 165, 30.4.2004 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 194, 25.7.2009 г., стр. 11.

Приложение I към Регламент (ЕО) № 669/2009 се заменя с текста в приложението към настоящия регламент.

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила на третия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от 1 юли 2011 г.

Независимо от това заличаването на вписванията за Турция за тиквички и круши се прилага от датата на влизане в сила на настоящия регламент.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Брюксел на 4 май 2011 година.

За Комисията
Председател
José Manuel BARROSO

ПРИЛОЖЕНИЕ

„ПРИЛОЖЕНИЕ I

A. Фуражи и храни от неживотински произход, подлежащи на засилен официален контрол на определените гранични пунктове

Фуражи и храни (превидена употреба)	Код по КН ⁽¹⁾	Страна на произход	Опасност	Честота на физическите и идентифи- кационните проверки (%)
— Фъстъци, необелени	— 1202 10 90	Аржентина	Афлатоксини	10
— Фъстъци, обелени	— 1202 20 00			
— Фъстъчено масло	— 2008 11 10			
— Фъстъци, приготвени или консервирани по друг начин	— 2008 11 91; 2008 11 96; 2008 11 98			
(фуражи и храни)				
— Фъстъци, необелени	— 1202 10 90	Бразилия	Афлатоксини	10
— Фъстъци, обелени	— 1202 20 00			
— Фъстъчено масло	— 2008 11 10			
— Фъстъци, приготвени или консервирани по друг начин	— 2008 11 91; 2008 11 96; 2008 11 98			
(фуражи и храни)				
Суха юфка	ex 1902	Китай	Алуминий	10
(храни)				
— Аспержов боб (<i>Vigna unguiculata</i> spp. <i>sesquipedalis</i>)	— ex 0708 20 00; ex 0710 22 00	Доминиканска република	Остатъчни вещества от пестициди, анализирани посредством многокомпонентни методи чрез GC-MS и LC-MS или посредством методи за единични остатъчни вещества ⁽³⁾	50
— Горчив пъпеш (<i>Momordica charantia</i>)	— ex 0709 90 90; ex 0710 80 95			
— Кратуна (<i>Lagenaria siceraria</i>)	— ex 0709 90 90; ex 0710 80 95			
— Пиперки (<i>Capsicum</i> spp.)	— 0709 60 10; 0709 60 99; 0710 80 51; 0710 80 59			
— Патладжан	— 0709 30 00; ex 0710 80 95			
(храни — пресни, охладени или замразени зеленчуци)				
— Портокали (пресни или сушени)	— 0805 10 20; 0805 10 80	Египет	Остатъчни вещества от пестициди, анализирани посредством многокомпонентни методи чрез GC-MS и LC-MS или посредством методи за единични остатъчни вещества ⁽⁷⁾	10
— Праскови	— 0809 30 90			
— Нар	— ex 0810 90 95			
— Ягоди	— 0810 10 00			
— Зелен фасул	— ex 0708 20 00			
(храни — пресни плодове и зеленчуци)				

Фуражи и храни (предвидена употреба)	Код по КН ⁽¹⁾	Страна на произход	Опасност	Честота на физическите и идентифи- кационните проверки (%)
— Фъстъци, необелени — Фъстъци, обелени — Фъстъчено масло (фуражи и храни)	— 1202 10 90 — 1202 20 00 — 2008 11 10	Гана	Афлатоксини	50
Листа от къри (<i>Bergera/Murraya koenigii</i>) (храни — пресни подправки)	ex 1211 90 85	Индия	Остатъчни вещества от пестициди, анали- зирани посредством многокомпонентни методи чрез GC-MS и LC-MS или посредством методи за единични остатъчни вещества ⁽²⁾	10
— Чили (<i>Capsicum annuum</i>), цели пиперки — Чили (<i>Capsicum annuum</i>), стрити или смлени пиперки — Продукти от чили (къри) — Индийско орехче (<i>Myristica fragrans</i>) — Мацис (<i>Myristica fragrans</i>) — Джинджифил (<i>Zingiber officinale</i>) — <i>Curcuma longa</i> (куркума) (храни — сушени подправки)	— ex 0904 20 10 — ex 0904 20 90 — 0910 91 05 — 0908 10 00 — 0908 20 00 — 0910 10 00 — 0910 30 00	Индия	Афлатоксини	50
— Фъстъци, необелени — Фъстъци, обелени — Фъстъчено масло — Фъстъци, приготвени или консервирани по друг начин (фуражи и храни)	— 1202 10 90 — 1202 20 00 — 2008 11 10 — 2008 11 91; 2008 11 96; 2008 11 98	Индия	Афлатоксини	20
Прясна бамя (храни)	ex 0709 90 90	Индия	Остатъчни вещества от пестициди, анали- зирани посредством многокомпонентни методи чрез GC-MS и LC-MS или посредством методи за единични остатъчни вещества ⁽²⁾	10
Семки от пъпеш (<i>egusi, Citrullus lanatus</i>) и производни продукти от тях (храни)	ex 1207 99 97; ex 1106 30 90; ex 2008 99 99;	Нигерия	Афлатоксини	50
Ориз басмати за директна консумация от човека (храни — бланиширан ориз)	ex 1006 30	Пакистан	Афлатоксини	20

Фуражи и храни (предвидена употреба)	Код по КН ⁽¹⁾	Страна на произход	Опасност	Честота на физическите и идентификационните проверки (%)
— Чили (<i>Capsicum annuum</i>), цели пиперки	— ex 0904 20 10	Перу	Афлатоксини и охратоксин А	10
— Чили (<i>Capsicum annuum</i>), стрити или смлени пиперки (храни — сушени подправки)	— ex 0904 20 90			
— Фъстъци, необелени	— 1202 10 90	Южна Африка	Афлатоксини	10
— Фъстъци, обелени	— 1202 20 00			
— Фъстъчено масло	— 2008 11 10			
— Фъстъци, приготвени или консервирани по друг начин	— 2008 11 91; 2008 11 96; 2008 11 98			
(фуражи и храни)				
— Пресни пиперки (<i>Capsicum</i> spp.) (храни)	ex 0709 60 10, ex 0710 80 51; ex 0709 60 99, ex 0710 80 59	Тайланд	Остатъчни вещества от пестициди, анализирани посредством многокомпонентни методи чрез GC-MS и LC-MS или посредством методи за единични остатъчни вещества ⁽²⁾	10
— Листа от кориандър	— ex 0709 90 90	Тайланд	Salmonella ⁽⁶⁾	10
— Босилек (индийски, обикновен)	— ex 1211 90 85			
— Мента	— ex 1211 90 85			
(храни — пресни подправки)				
— Листа от кориандър	— ex 0709 90 90	Тайланд	Остатъчни вещества от пестициди, анализирани посредством многокомпонентни методи чрез GC-MS и LC-MS или посредством методи за единични остатъчни вещества ⁽⁴⁾	20
— Босилек (индийски, обикновен)	— ex 1211 90 85			
(храни — пресни подправки)				
— Аспержов боб (<i>Vigna unguiculata</i> spp. <i>sesquipedalis</i>)	— ex 0708 20 00; ex 0710 22 00	Тайланд	Остатъчни вещества от пестициди, анализирани посредством многокомпонентни методи чрез GC-MS и LC-MS или посредством методи за единични остатъчни вещества ⁽⁴⁾	50
— Патладжан	— 0709 30 00; ex 0710 80 95			
— Зеленчуци от рода на зелето	— 0704; ex 0710 80 95			
(храни — пресни, охладени или замразени зеленчуци)				

Фуражи и храни (предвидена употреба)	Код по КН ⁽¹⁾	Страна на произход	Опасност	Честота на физическите и идентифи- кационните проверки (%)
— Сладки пиперки (<i>Capsicum annuum</i>) — Домати (храни — пресни, охладени или замразени зеленчуци)	— 0709 60 10; 0710 80 51; — 0702 00 00; 0710 80 70	Турция	Остатъчни вещества от пестициди, анали- зирани посредством многокомпонентни методи чрез GC-MS и LC-MS или посредством методи за единични остатъчни вещества ⁽⁸⁾	10
Сушено грозде (стафида) (храни)	0806 20	Узбекистан	Охратоксин А	50
— Чили (<i>Capsicum annuum</i>), стрити или смлени пиперки — Продукти от чили (къри) — <i>Curcuma longa</i> (куркума) (храни — сушени подправки) — Червено палмово масло (храни)	— ex 0904 20 90 — 0910 91 05 — 0910 30 00 — ex 1511 10 90	Всички трети страни	Оцветители тип „Судан“	10

⁽¹⁾ Когато се изисква да се подложат на проверка само някои продукти от даден код по КН и не съществува специално подразделение в рамките на този код в номенклатурата на стоките, кодът по КН се отбелязва с „ex“ (напр. ex 1006 30: включва само ориз басмати за директна консумация от човека).

⁽²⁾ По-специално остатъчни вещества от: ацефат, метамидофос, триазофос, ендосулфан, монокротофос.

⁽³⁾ По-специално остатъчни вещества от: амитраз, ацефат, алдикарб, беномил, карбендазим, хлорфенапир, хлорпирифос, CS2 (дитиокарбамат), диафентиурон, диазинон, дихлорвос, дикофол, диметоат, ендосулфан, фенамилон, имидаклоприд, малатион, метамидофос, метиокарб, метомил, монокротофос, ометоат, оксамил, профенофос, пропиконазол, тиабендазол, тиаклоприд.

⁽⁴⁾ По-специално остатъчни вещества от: ацефат, карбарил, карбендазим, карбофуран, хлорпирифос, хлорпирифос-метил, диметоат, етион, малатион, металаксил, метамидофос, метомил, монокротофос, ометоат, профенофос, протиофос, киналфос, триадимефон, триазофос, дикротофос, EPN, трифорин.

⁽⁵⁾ По-специално остатъчни вещества от: триазофос, оксиметон-метил, хлорпирифос, ацетамиприд, тиаметоксам, клотианидин, метамидофос, ацефат, пропаргит, монокротофос.

⁽⁶⁾ Референтен метод EN/ISO 6579 или валидиран спрямо него метод, както е посочено в член 5 от Регламент (ЕО) № 2073/2005 на Комисията (ОВ L 338, 22.12.2005 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ По-специално остатъчни вещества от: карбендазим, цифлутрин, ципродинил, диазинон, диметоат, етион, фенитроцион, фенпропатрин, флудиоксонил, хексафлумурон, лямбда-сикалотрин, метиокарб, метомил, ометоат, оксамил, фентоат, тиофанат-метил.

⁽⁸⁾ По-специално остатъчни вещества от: метомил, оксамил, карбендазим, клофентезин, диафентиурон, диметоат, форметанат, малатион, процимидон, тетрадифон, тиофанат-метил.

⁽⁹⁾ По-специално остатъчни вещества от: карбофуран, метомил, ометоат, диметоат, триазофос, малатион, профенофос, протиофос, етион, карбендазим, трифорин, процимидон, форметанат.

Б. Определения

За целите на настоящото приложение „оцветители тип Судан“ се отнася за следните химични вещества:

- i) Судан I (CAS № 842-07-9);
- ii) Судан II (CAS № 3118-97-6);
- iii) Судан III (CAS № 85-86-9);
- iv) аленочервено; или Судан IV (CAS № 85-83-6).“

РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) № 434/2011 НА КОМИСИЯТА**от 4 май 2011 година****за определяне на фиксирани стойности при внос за определяне на входната цена на някои плодове и зеленчуци**

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета от 22 октомври 2007 г. за установяване на обща организация на селскостопанските пазари и относно специфични разпоредби за някои земеделски продукти („Общ регламент за ООП“) ⁽¹⁾,като взе предвид Регламент (ЕО) № 1580/2007 на Комисията от 21 декември 2007 г. за определяне на правила за прилагане на регламенти (ЕО) № 2200/96, (ЕО) № 2201/96 и (ЕО) № 1182/2007 на Съвета в сектора на плодовете и зеленчуците ⁽²⁾, и по-специално член 138, параграф 1 от него,

като има предвид, че:

в изпълнение на резултатите от Уругвайския кръг от многостранните търговски преговори Регламент (ЕО) № 1580/2007 посочва критерии за определяне от Комисията на фиксирани стойности при внос от трети страни за продуктите и периодите, посочени в приложение XV, част А от посочения регламент,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Фиксираните стойности при внос, посочени в член 138 от Регламент (ЕО) № 1580/2007, са определени в приложението към настоящия регламент.

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила на 5 май 2011 година.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Брюксел на 4 май 2011 година.

*За Комисията,**от името на председателя,*

José Manuel SILVA RODRÍGUEZ

Генерален директор на Генерална дирекция
„Земеделие и развитие на селските райони“⁽¹⁾ ОВ L 299, 16.11.2007 г., стр. 1.⁽²⁾ ОВ L 350, 31.12.2007 г., стр. 1.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Фиксирани стойности при внос за определяне на входната цена на някои плодове и зеленчуци

(EUR/100 kg)

Код по КН	Кодове на трети страни ⁽¹⁾	Фиксирана вносна стойност
0702 00 00	JO	78,3
	MA	36,6
	TN	109,4
	TR	82,9
	ZZ	76,8
0707 00 05	TR	120,3
	ZZ	120,3
0709 90 70	JO	78,3
	MA	78,8
	TR	105,4
	ZZ	87,5
0709 90 80	EC	33,0
	ZZ	33,0
0805 10 20	EG	49,1
	IL	59,9
	MA	44,1
	TN	57,6
	TR	67,8
	ZZ	55,7
0805 50 10	TR	54,5
	ZZ	54,5
0808 10 80	AR	96,6
	BR	76,7
	CL	80,3
	CN	112,1
	MA	86,7
	NZ	93,2
	US	127,4
	UY	51,8
	ZA	79,7
	ZZ	89,4

⁽¹⁾ Номенклатура на страните, определена с Регламент (ЕО) № 1833/2006 на Комисията (ОВ L 354, 14.12.2006 г., стр. 19). Код „ZZ“ означава „друг произход“.

IV

(Актове, приети преди 1 декември 2009 г. по силата на Договора за ЕО, Договора за ЕС и Договора за Евратом)

РЕШЕНИЕ НА НАДЗОРНИЯ ОРГАН НА ЕАСТ

№ 254/09/COL

от 10 юни 2009 г.

за изменение за седемдесет и първи път на процесуалните и материалноправните норми за държавните помощи чрез въвеждането на нова глава относно прилагането на законодателството за държавната помощ от националните съдилища

НАДЗОРНИЯТ ОРГАН НА ЕАСТ ⁽¹⁾,

КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД Споразумението за създаване на Европейското икономическо пространство ⁽²⁾, и по-специално членове 61—63 и протокол 26 към него,

КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД Споразумението между държавите от ЕАСТ за създаване на надзорен орган и съд ⁽³⁾, и по-специално член 24 и член 5, параграф 2, буква б) от него,

КАТО ИМА ПРЕДВИД, че съгласно член 24 от Споразумението за надзор и съд Надзорният орган прилага разпоредбите на Споразумението за ЕИП относно държавната помощ,

КАТО ИМА ПРЕДВИД, че съгласно член 5, параграф 2, буква б) от Споразумението за надзор и съд Надзорният орган публикува известия или насоки по въпроси, които се разглеждат в Споразумението за ЕИП, ако това е предвидено изрично в него или в Споразумението за надзор и съд или ако Надзорният орган сметне това за необходимо,

КАТО ПРИПОМНЯ процесуалните и материалноправните норми за държавните помощи, приети от Надзорния орган на 19 януари 1994 г. ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Наричан по-долу „Надзорният орган“.

⁽²⁾ Наричано по-долу „Споразумението за ЕИП“.

⁽³⁾ Наричано по-долу „Споразумението за надзор и съд“.

⁽⁴⁾ Насоки за прилагане и тълкуване на членове 61 и 62 от Споразумението за ЕИП и член 1 от протокол 3 към Споразумението за надзор и съд, приети и издадени от Надзорния орган на 19 януари 1994 г., публикувани в Официален вестник на Европейския съюз (наричан по-долу „ОВ“) L 231, 3.9.1994 г., стр. 1, и в притурка за ЕИП № 32, 3.9.1994 г., стр. 1. Насоките са изменени последно на 22 април 2009 г. Наричани по-долу „Насоките за държавна помощ“. Актуализираната версия на Насоките за държавна помощ се публикува на уебсайта на Надзорния орган: <http://www.efasurv.int/fieldswork/fieldstateaid/guidelines/>

КАТО ИМА ПРЕДВИД, че на 25 февруари 2009 г. Комисията на Европейските общности (наричана по-долу „Комисията“) прие известие относно прилагането на законодателството за държавната помощ от националните съдилища ⁽⁵⁾,

КАТО ИМА ПРЕДВИД, че известието е от значение за Европейското икономическо пространство,

КАТО ИМА ПРЕДВИД, че следва да се осигури еднакво прилагане на правилата за държавни помощи на ЕИП в цялото Европейското икономическо пространство,

КАТО ИМА ПРЕДВИД, че съгласно точка II от глава „ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ“ в края на приложение XV към Споразумението за ЕИП Надзорният орган ще приеме, след консултация с Комисията, актове, които съответстват на актовете, приети от Европейската комисия,

СЛЕД КОНСУЛТИРАНЕ с Европейската комисия,

КАТО ПРИПОМНЯ, че с писмо от 22 април 2009 г. Надзорният орган прикани държавите от ЕАСТ да представят мнения по този въпрос,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Насоките за държавна помощ се изменят с въвеждането на нова глава относно прилагането на законодателството за държавната помощ от националните съдилища. Новата глава се съдържа в приложението към настоящото решение.

Член 2

Съществуващата глава относно сътрудничеството между националните съдилища и Надзорния орган на ЕАСТ в областта на държавната помощ се заличава.

⁽⁵⁾ ОВ С 85, 9.4.2009 г., стр. 1.

Член 3

Само текстът на английски език е автентичен.

Съставено в Брюксел на 10 юни 2009 година.

За Надзорния орган на ЕАСТ

Per SANDERUD
Председател

Kurt JÄGER
Член на колегията

_____

ПРИЛОЖЕНИЕ

ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ЗА ДЪРЖАВНАТА ПОМОЩ ОТ НАЦИОНАЛНИТЕ СЪДИЛИЩА ⁽¹⁾

ВЪВЕДЕНИЕ

1. Европейската комисия издаде известие относно прилагането на законодателството за държавната помощ от националните съдилища на държавите-членки на Европейската общност ⁽²⁾. Този необвързващ акт съдържа принципи и правила, които Европейската комисия спазва в областта на държавната помощ. В него също така се обясняват начините, по които е предвидено да се осъществява сътрудничеството между Европейската комисия и националните съдилища на държавите-членки на ЕО.
2. Надзорният орган на ЕАСТ („Надзорният орган“) счита, че горепосоченото известие е от значение за ЕИП. С цел поддръжане на равни условия за конкуренция и гарантиране на еднакво прилагане на правилата на ЕИП за държавната помощ, Надзорният орган приема настоящата глава, като винаги се съобразява с независимостта на националните съдилища на държавите от ЕАСТ.
3. Надзорният орган се ангажира да възприеме строг подход спрямо неправомерна и несъвместима държавна помощ. Независимо от факта, че значението на действията по правоприлагане от страна на частноправни субекти пред националните съдилища в областта на държавната помощ е все още относително ограничено, Надзорният орган счита, че действията по правоприлагане от страна на частноправни субекти могат да реализират значителни предимства за политиката за държавна помощ. Производствата пред националните съдилища дават на трети страни възможност да поставят за разглеждане и да разрешават пряко на национално равнище много проблеми, свързани с държавната помощ. Освен това националните съдилища могат да предложат на ищите много ефективна правна защита в случаи на нарушение на правилата за държавна помощ. Това на свой ред може да допринесе за по-строга обща дисциплина в областта на държавната помощ.
4. Основната цел на настоящата глава е да информира националните съдилища и трети страни за съществуващите средства за правна защита в случаи на нарушение на правилата за държавна помощ и да даде указания за практическото прилагане на тези правила. В допълнение, Надзорният орган има за цел да развие сътрудничеството си с националните съдилища, като предостави в помощ на националните съдии инструменти с по-изразена практическа насоченост, които те да използват в ежедневната си работа.
5. Настоящата глава замества главата от Насоките за държавна помощ на Надзорния орган на ЕАСТ относно сътрудничеството между националните съдилища и Надзорния орган на ЕАСТ в областта на държавната помощ ⁽³⁾ и не засяга тълкуването на Споразумението за ЕИП и регулаторните разпоредби от Съда на ЕАСТ.

1. ФУНКЦИЯ НА НАЦИОНАЛНИТЕ СЪДИЛИЩА В ПРАВОПРИЛАГАНЕТО В ОБЛАСТТА НА ДЪРЖАВНАТА ПОМОЩ

1.1. Общи въпроси

1.1.1. Установяване на държавна помощ

6. Първият въпрос, с който се сблъскват националните съдилища и потенциалните ищци, е дали разглежданата мярка действително представлява държавна помощ по смисъла на член 61 от Споразумението за ЕИП.
7. Член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП обхваща „всяка помощ, предоставена от държава-членка или чрез ресурси на държава-членка, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между договарящите страни.“
8. Съдържанието на понятието за държавна помощ не се изчерпва със субсидиите ⁽⁴⁾. То включва *inter alia* данъчни облекчения и инвестиции от публични фондове, направени при обстоятелства, при които частен инвеститор би отказал подкрепата си ⁽⁵⁾. Дали помощта е предоставена директно от държавата или от публични или частни структури, създадени или утълноможени от държавата за управление на помощта, е без значение в това отношение ⁽⁶⁾. Но, за да бъде публичната подкрепа класифицирана като държавна помощ, помощта следва да

⁽¹⁾ Тази глава съответства на Известието на Комисията относно прилагането на законодателството за държавната помощ от националните съдилища (ОВ С 85, 9.4.2009 г., стр. 1) и замества съществуващата глава от Насоките за държавна помощ на Надзорния орган относно сътрудничеството между националните съдилища и Надзорния орган на ЕАСТ в областта на държавната помощ (ОВ L 274, 26.10.2000 г., стр. 19, и притурка за ЕИП № 48, 26.10.2000 г., стр. 33).

⁽²⁾ Известие на Комисията относно прилагането на законодателството за държавната помощ от националните съдилища (ОВ С 85, 9.4.2009 г., стр. 1).

⁽³⁾ Главата съответства на Известието на Комисията относно сътрудничеството между националните съдилища и Комисията в областта на държавната помощ (ОВ С 312, 23.11.1995 г., стр. 8) и въвежда механизми за сътрудничество и обмен на информация между Надзорния орган и националните съдилища.

⁽⁴⁾ Дело C-308/01 *GI Insurance и други* [2004] Сб I-4777, параграф 69; дело C-387/92 *Banco Exterior de España срещу Ayuntamiento de Valencia* [1994] Сб I-877, параграф 13; дело C-295/97 *Piaggio* [1999] Сб I-3735, параграф 34; дело C-39/94 *SFEI*, параграф 58; дело C-237/04 *Enirisorse* [2006] Сб I-2843, параграф 42 и дело C-66/02 *Италия срещу Комисията* [2005] Сб I-10901, параграф 77.

⁽⁵⁾ Вж. становището на генералния адвокат Jacobs по обединени дела C-278/92, C-279/92 и C-280/92, *Испания срещу Комисията*, [1994] Сб I-4103, параграф 28: „Държавна помощ е предоставена винаги когато държава-членка предостави на предприятието средства, които при нормални обстоятелства е нямало да бъдат предоставени от частен инвеститор, следвайки обичайните търговски критерии и като не се вземат предвид други съображения от социално, политическо или филантропско естество“.

⁽⁶⁾ Дело 290/83 *Комисията срещу Франция* [1985] Сб. 439, параграф 14, и дело C-482/99 *Франция срещу Комисията* [2002] Сб. I-4397, параграфи 36—42.

поставя в по-благоприятно положение определени предприятия или производството на някои стоки („селективност“) за разлика от общите мерки, по отношение на които член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП не се прилага (7). В допълнение, помощта трябва да нарушава или да заплашва да наруши конкуренцията и трябва да засяга търговията между договарящите страни по Споразумението за ЕИП (8).

9. В практиката на Съда на ЕАСТ и на съдилищата на Европейската общност (9) и в решенията, вземани от Надзорния орган и от Европейската комисия, многократно е засяган въпросът дали определени мерки представляват държавна помощ. В допълнение, Надзорният орган е издал подробни указания по редица комплексни въпроси, като прилагането на принципа на частния инвеститор (10) и теста на частния кредитор (11), обстоятелствата, при които държавните гаранции трябва да се разглеждат като държавна помощ (12), третирането на продажбите на публични земи (13), застраховането на експортни кредити (14), прякото данъчно облагане на дружествата (15), инвестициите в рисков капитал (16) и държавната помощ за научни изследвания, развитие и иновации (17). Освен това регламентът на Комисията относно помощта под праговете на минимална помощ (18) беше включен в Споразумението за ЕИП. Съдебната практика на Съда на ЕАСТ и на Съда на Европейските общности, както и указанията на Надзорния орган и практиката на вземане на решения съдържат ценни насоки за националните съдилища и потенциалните ишици във връзка с понятието за държавна помощ.
10. Когато са налице съмнения относно квалифицирането на държавна помощ, националните съдилища могат да се обърнат към Надзорния орган за становище съгласно раздел 2 от настоящата глава. Тази възможност не засяга възможността на националните съдилища да отнасят въпроса пред Съда на ЕАСТ за консултативно становище съгласно член 34 от Споразумението за надзор и съд.

(7) Ясен анализ на това разграничение се съдържа в становището на генералния адвокат Dагмоп по обединени дела C-72/91 и C-73/91, *Sloman Neptun срещу Bodo Ziesemer*, [1993] Сб. I-887. Вж. също обединени дела E-5/04, E-6/04 и E-7/04 *Fesil u Finnford u други срещу Надзорния орган на ЕАСТ* [2005], доклад на Съда на ЕАСТ 121, параграфи 76—87, и дело E-6/98 *правителството на Норвегия срещу Надзорния орган на ЕАСТ* [1999], доклад на Съда на ЕАСТ 74, параграфи 33—38.

(8) Вж. обединени дела E-5/04, E-6/04 и E-7/04 *Fesil u Finnford u други срещу Надзорния орган на ЕАСТ*, параграфи 93—102. Вж. също обединени дела C-393/04 и C-41/05, *Air Liquide Industries Belgium*, [2006] Сб. I-5293, параграфи 33—36; дело C-222/04, *Cassa di Risparmio de Firenze u други*, [2006] Сб. I-289, параграфи 139—141, и дело C-310/99, *Италия срещу Комисията*, [2002] Сб. I-2289, параграфи 84—86.

(9) Добър пример е решението на CEO по случая „Altmark“, дело C-280/00, *Altmark Trans GmbH u Regierungspräsident Magdeburg срещу Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*, [2003] Сб. I-7747. Вж. също например дело E-6/98 *правителството на Норвегия срещу Надзорния орган на ЕАСТ* и обединени дела E-5/04, E-6/04 и E-7/04 *Fesil u Finnford u други срещу Надзорния орган на ЕАСТ*, параграфи 76—87.

(10) За обща информация относно теста на частния инвеститор, вж. дело C-142/87, *Белгия срещу Комисията (Tubemeuse)* [1990] Сб. I-959; дело C-305/89, *Италия срещу Комисията (Alfa Romeo)*, [1991] Сб. I-1603, параграфи 19 и 20. За по-подробно обяснение относно теста вж. обединени дела T-228/99 и T-233/99, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale срещу Комисията*, [2003] Сб. II-435, параграф 245 и следващи. Вж. също главата от Насоките за държавна помощ на Надзорния орган относно участието на публичните органи (ОВ L 231, 3.9.1994 г., стр. 1, притурка за ЕИП № 32, 3.9.1994 г., стр. 1). За основа на главата служи бюлетин ЕО 9-1984 г. относно прилагането на [предишни] членове 92 и 93 от Договора за ЕИО по отношение на участието на публичните органи (бюлетин на Европейската комисия ЕО 9-1984 г.), включен в точка 9 от приложение XV към Споразумението за ЕИП. Вж. също Насоките за държавна помощ на Надзорния орган относно прилагането на разпоредбите за държавната помощ по отношение на публичните предприятия в производствения сектор (ОВ L 231, 3.9.1994 г., стр. 1, притурка за ЕИП № 32, 3.9.1994 г., стр. 1). Главата съответства на Съобщението на Комисията относно прилагането на [предишни] членове 92 и 93 от Договора за ЕИО и член 5 от Директива 80/723/ЕИО на Комисията по отношение на публичните предприятия в производствения сектор (ОВ С 307/3, 13.11.1993 г., стр. 3). За прилагането на този принцип във връзка с финансирането на летища, вж. главата от Насоките за държавна помощ на Надзорния орган относно финансирането на летища и начална помощ за авиокомпаниите с полети от регионални летища (ОВ L 62, 6.3.2008 г., стр. 30, притурка за ЕИП № 12, 6.3.2008 г., стр. 3). Главата съответства на Насоките на Общността за финансирането на летища и за предоставянето на държавни първоначални помощи за авиокомпаниите, опериращи на регионални летища (ОВ С 312, 9.12.2005 г., параграфи 42—52, стр. 1).

(11) Дело C-342/96, *Испания срещу Комисията*, [1999] Сб. I-2459, параграф 34 и дело C-256/97, *DM Transport* [1999] Сб. I-3913, параграф 25.

(12) Глава от Насоките за държавна помощ на Надзорния орган относно държавните гаранции (все още непубликувана). Главата съответства на Известие на Комисията относно прилагането на членове 87 и 88 от Договора за ЕО по отношение на държавните помощи под формата на гаранции (ОВ С 155, 20.6.2008 г., стр. 10).

(13) Глава от Насоките за държавна помощ на Надзорния орган относно елементите на държавна помощ при продажба на земя и сгради от публични органи (ОВ L 137, 8.6.2000 г., стр. 28, притурка за ЕИП № 26, 8.6.2000 г., стр. 19). Главата съответства на Съобщението на Комисията относно елементите на държавна помощ при продажба на земя и сгради от публични органи (ОВ С 209, 10.7.1997 г., стр. 3).

(14) Глава от Насоките за държавна помощ на Надзорния орган относно застраховането на краткосрочни експортни кредити (ОВ L 120, 23.4.1998 г., стр. 27, притурка за ЕИП № 16, 23.4.1998 г., стр. 1), последно изменени с Решение № 95/06/СОЛ на на Надзорния орган (ОВ L 324, 23.11.2006 г., стр. 38, притурка за ЕИП № 57, 23.11.2006 г., стр. 28). Главата съответства на Съобщението на Комисията до държавите-членки по член [93, параграф 1] от Договора за ЕО относно прилагането на членове [92] и [93] от Договора по отношение на застраховането на краткосрочни експортни кредити (ОВ С 281, 17.9.1997 г., стр. 4), изменено последно със Съобщението на Комисията до държавите-членки за изменение на Съобщението по член [93, параграф 1] от Договора за ЕО относно прилагането на членове [92] и [93] от Договора по отношение на застраховането на краткосрочни експортни кредити (ОВ С 325, 22.12.2005 г., стр. 22).

(15) Глава от Насоките за държавна помощ на Надзорния орган относно прилагането на правилата за държавна помощ по отношение на мерките за пряко данъчно облагане на дружества (ОВ L 137, 8.6.2000 г., стр. 20, притурка за ЕИП № 26, 8.6.2000 г., стр. 10). Главата съответства на Известие на Комисията относно прилагането на правилата за държавна помощ по отношение на мерките за пряко данъчно облагане на дружества (ОВ С 384, 10.12.1998 г., стр. 3).

(16) Глава от Насоките за държавна помощ на Надзорния орган относно държавната помощ за насърчване на инвестиции в рисков капитал за малки и средни предприятия (все още непубликувана). За основа на главата служат Насоките на Общността за държавна помощ за насърчване на инвестиции в рисков капитал за малки и средни предприятия (ОВ С 194, 18.8.2006 г., стр. 2).

(17) Глава от Насоките за държавна помощ на Надзорния орган относно държавната помощ за научни изследвания, развитие и иновации (все още непубликувана). Главата съответства на Рамката на Общността за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации (ОВ С 323, 30.12.2006 г., стр. 1).

(18) Регламент (ЕО) № 1998/2006 на Комисията от 15 декември 2006 г. за прилагане на членове 87 и 88 от Договора по отношение на минималната помощ (ОВ L 379, 28.12.2006 г., стр. 5), включен в точка 1да от приложение XV към Споразумението за ЕИП с Решение № 29/2007 на Съвместния комитет на ЕИП (ОВ L 209, 9.8.2007 г., стр. 52 и притурка за ЕИП № 38, 9.8.2007 г., стр. 34).

1.1.2. Задължение за отлагане

11. В съответствие с последното изречение на член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд, държавите от ЕАСТ не могат да приведат в действие мерки за държавна помощ без предварително одобрение от страна на Надзорния орган (задължение за отлагане):

„Надзорният орган следва да бъде информиран в разумен срок, който да даде възможност да представи своето становище по отношение на всякакви планове за предоставянето или изменението на помощта. Ако той счита, че такъв план е несъвместим с функционирането на Споразумението за ЕИП, като се позовава на член 61 от Споразумението за ЕИП, той без забавяне започва процедурата, предвидена в параграф 2. Заинтересованата държава не може да започне прилагането на предложените мерки, докато тази процедура не доведе до постановяването на окончателно решение⁽¹⁹⁾.“

12. Съществуват обаче редица обстоятелства, при които е възможно правомерното предоставяне на държавна помощ без получаване на предварително одобрение от страна на Надзорния орган:
- а) такъв е случаят, когато мярката попада в обхвата на общия регламент за групово освобождаване⁽²⁰⁾. Когато дадена мярка отговаря на всички изисквания на общия регламент за групово освобождаване, държавата от ЕАСТ е освободена от задължението си да направи уведомление за планираната мярка за помощ и задължението за отлагане не се прилага.
- б) по същия начин съществуваща помощ⁽²¹⁾ не е предмет на задължението за отлагане. Това включва, освен други помощи, и помощ, предоставена по схема, която е съществувала преди присъединяването на държава от ЕАСТ към Споразумението за ЕИП, или по схема, която е била одобрена по-рано от Надзорния орган⁽²²⁾.
13. Производствата пред националните съдилища по дела, свързани с държавна помощ, могат в някои случаи да се отнасят до приложимостта на общия регламент за групово освобождаване и/или съществуваща или одобрена схема за помощ. Когато спорът се отнася до приложимостта на такъв регламент или схема, националният съд може само да прецени дали са изпълнени всички условия на регламента или схемата. Съдът не може да преценява съвместимостта на мярката за помощ, когато случаят не е такъв, тъй като тази преценка е изключително правомощие на Надзорния орган⁽²³⁾.
14. Ако е необходимо националният съд да установи дали мярката е част от одобрена схема за помощ, той може единствено да провери дали са изпълнени всички условия на решението за одобряване. Когато повдигнатите на национално равнище въпроси се отнасят до валидността на решение на Надзорния орган, националният съд следва да се позовава на процедурата, посочена в член 34 от Споразумението за надзор и съд⁽²⁴⁾. Възможността за оспорване на валидността на решението на Комисията посредством консултативно становище обаче вече не е налице в случаите, когато ищецът несъмнено е могъл да оспори решението на Надзорния орган пред съда на ЕАСТ съгласно член 36 от Споразумението за надзор и съд, но не се е възползвал от тази възможност⁽²⁵⁾.
15. Националният съд може да поиска от Надзорния орган да излезе със становище съгласно раздел 2 от настоящата глава, ако има съмнения относно приложимостта на общия регламент за групово освобождаване или на съществуваща или одобрена схема за помощ.

1.1.3. Съответни функции на Надзорния орган на ЕАСТ и националните съдилища

16. Както националните съдилища, така и Надзорният орган изпълняват важни и същевременно различни функции в контекста на правоприлагането в областта на държавната помощ⁽²⁶⁾.

⁽¹⁹⁾ Задължението за отлагане е препотвърдено в член 3 от част II на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд, който отразява Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 г. за установяване на подробни правила за прилагането на член [93] от Договора за ЕО (ОВ L 83, 27.3.1999 г., стр. 1) („Процедурният регламент“). Освен това Регламент (ЕО) № 659/1999 беше включен в протокол 26 към Споразумението за ЕИП с решение № 164/2001 на Съвместния комитет на ЕИП (ОВ L 65, 7.3.2002 г., стр. 46, притурка за ЕИП № 13, 7.3.2002 г., стр. 26). За точния момент на предоставяне на помощ вж. Регламент (ЕО) № 1998/2006 на Комисията от 15 декември 2006 г. за прилагане на членове 87 и 88 от Договора по отношение на минималната помощ (ОВ L 379, 28.12.2006 г., стр. 5), съображение 10. Регламентът беше включен в точка 1а от приложение XV към Споразумението с Решение № 29/2007 на Съвместния комитет на ЕИП (ОВ L 209, 9.8.2007 г., стр. 52, притурка за ЕИП № 38, 9.8.2007, стр. 34).

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕО) № 800/2008 на Комисията от 6 август 2008 г. относно деклариране на някои категории помощи за съвместими с общия пазар в приложение на членове 87 и 88 от Договора (ОВ L 214, 9.8.2008 г., стр. 3), включен в точка 1й от приложение XV към Споразумението за ЕИП с Решение № 120/2008 на Съвместния комитет на ЕИП (ОВ L 339, 18.12.2008 г., стр. 111, притурка за ЕИП № 79, 18.12.2008 г., стр. 20). Правилата, регламентиращи преминаването към новия режим, се съдържат в член 44 от регламента. Общият регламент за групово освобождаване замени Регламент (ЕО) № 68/2001 на Комисията от 12 януари 2001 г. за прилагане на членове 87 и 88 от Договора за ЕО по отношение на помощта за обучение (ОВ L 10, 13.1.2001 г., стр. 20); Регламент (ЕО) № 70/2001 на Комисията от 12 януари 2001 г. за прилагане на членове 87 и 88 от Договора за създаване на Европейската общност по отношение на държавните помощи за малките и средните предприятия (ОВ L 10, 13.1.2001 г., стр. 33); Регламент (ЕО) № 2204/2002 на Комисията от 12 декември 2002 г. относно прилагането на членове 87 и 88 от Договора за Европейската общност за държавните помощи за заетост (ОВ L 337, 13.12.2002 г., стр. 3) и Регламент (ЕО) № 1628/2006 на Комисията от 24 октомври 2006 г. за прилагане на членове 87 и 88 от Договора по отношение на националната регионална инвестиционна помощ (ОВ L 302, 1.11.2006 г., стр. 29).

⁽²¹⁾ Вж. член 1, буква б) от част II на протокол 3 към Споразумението за надзорен орган и съд.

⁽²²⁾ Това не се прилага, когато самата схема съдържа изискване за индивидуално уведомяване за някои видове помощ. Относно понятието за съществуваща помощ вж. също дело C-44/93 *Namur-Les assurances du crédit* срещу *Office national du crédit* и *Белгийската държава* [1994] Сб. I-3829, параграфи 28—34, и обединени дела E-5/04, E-6/04 и E-7/04 *Fesil и Finnjord и други срещу Надзорния орган на ЕАСТ*, параграф 157.

⁽²³⁾ Вж. параграф 17.

⁽²⁴⁾ За решения за възстановяване, вж. параграфи 53—57 от главата от Насоките за държавна помощ на Надзорния орган относно възстановяване на неправомерна и несъвместима държавна помощ.

⁽²⁵⁾ Дело C-188/92 *TWD Textilwerke Deggendorf* срещу *Германия* [1994] Сб. I-833, параграфи 17, 25 и 26; вж. също обединени дела C-346/03 и C-529/03 *Atzeni и други* [2006] Сб. I-1875, параграф 31, и дело C-232/05 *Комисията срещу Франция* („*Scott*“) [2006] Сб. I-10071, параграф 59.

⁽²⁶⁾ Дело C-368/04 *Transalpine Ölleitung in Österreich*, параграф 37; обединени дела C-261/01 и C-262/01 *Van Calster и Cleeren* [2003] Сб. I-12249, параграф 74, и дело C-39/94 *SFEI и други*, параграф 41.

17. Основната функция на Надзорния орган е да установява съвместимостта на предложените мерки за помощ с функционирането на Споразумението за ЕИП въз основа на критериите, предвидени в член 61, параграфи 2 и 3 от Споразумението. Тази оценка на съвместимостта е изключително правомощие на Надзорния орган и подлежи на преглед от Съда на ЕАСТ. Националните съдилища не разполагат с компетентност да обявяват мерки за държавна помощ за съвместими с член 61, параграф 2 или параграф 3 от Споразумението за ЕИП ⁽²⁷⁾.
18. Функцията на националния съд зависи от характера на разглежданата мярка за помощ и от това дали Надзорният орган е надлежно уведомен за тази мярка и дали я е одобрил:
- а) националните съдилища могат да бъдат призовавани да се намесят в случаи на предоставяне на помощ от органи на държави от ЕАСТ ⁽²⁸⁾ без да е спазено задължението за отлагане. Подобна ситуация може да възникне или защото изобщо не е направено уведомление за предоставената помощ, или защото националният орган е привел мярката в действие преди получаването на одобрение от страна на Надзорния орган. Функцията на националните съдилища в подобни случаи е да защитят правата на лицата, засегнати от неправомерното предоставяне на помощта. ⁽²⁹⁾
  - б) националните съдилища изпълняват важна функция и при прилагането на решенията за възстановяване, приети съгласно член 14, параграф 1 от част II на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд, когато в резултат на направената от него оценка Надзорният орган е заключил, че неправомерно предоставената помощ е несъвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП и е разпоредил на засегнатата държава от ЕАСТ да възстанови несъвместимата помощ от получателя. Обикновено националните съдилища биват ангажирани в подобни случаи в резултат на инициирани от получатели производства за преглед на правомерността на издадени от националните органи искания за възстановяване на средства. Въпреки това, в зависимост от националното процесуално законодателство може да е налице възможност за предприемането и на други видове правни действия (например действия от органи на държава от ЕАСТ срещу получател, които са насочени към цялостното изпълнение на решение на Надзорния орган за възстановяване).
19. Когато предприемат мерки за защита на интересите на отделни лица, националните съдилища трябва да отчитат напълно ефективността на член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд и интересите на пазара на ЕИП.
20. Функцията на националните съдилища в описаните по-горе ситуации е разглеждана по-подробно в раздели 1.2 и 1.3 от настоящата глава.
- 1.2. Функция на националните съдилища за прилагането на член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд — неправомерна държавна помощ**
21. Според практиката на Съда на Европейските общности задължението за отлагане, предвидено в член 88, параграф 3 от Договора за ЕО, което е отразено в последното изречение на член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд, води до пряко ефективни индивидуални права на засегнатите страни (например конкуренти на получателя) ⁽³⁰⁾. Тези засегнати страни могат да предявят своите права, като завеждат иск пред компетентните национални съдилища срещу държавата-членка на ЕО, която отпуска помощта. Разглеждането на тези искове и следователно защитата на правата на конкурента съгласно член 88, параграф 3 от Договора за ЕО представляват една от най-важните функции на националните съдилища в областта на държавната помощ.
22. Националните съдилища в държавите от ЕАСТ изпълняват същата функция. В държавите от ЕАСТ обаче вътрешното действие на законодателството на ЕИП се регламентира от конституционното право съгласно протокол 35 към Споразумението за ЕИП. По силата на протокол 35 държавите от ЕАСТ трябва да гарантират, при необходимост чрез отделен правен акт, че при конфликт между прилагани правила на ЕИП и други правни разпоредби предимство ще имат прилаганите правила на ЕИП. Според Съда на ЕАСТ лицата и икономическите оператори трябва да имат право да се позовават и да изискват прилагане на национално равнище на всички права, произтичащи от разпоредбите на законодателството на ЕИП ⁽³¹⁾, тъй като са или са били част от съответното национално законодателство, при условие че са безусловни и достатъчно конкретни ⁽³²⁾. По мнението на Надзорния орган и съгласно практиката на Съда на Европейските общности относно идентичната разпоредба в член 88, параграф 3 от Договора за ЕО, член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд, тя отговаря на ясният критерий от протокол 35 към Споразумението за ЕИП да бъде безусловна и достатъчно конкретна.

⁽²⁷⁾ Дело C-199/06 *SELF v. Ministre de la Culture et de la Communication* [2008] Сб. I-469, параграф 38; дело C-17/91 *Lornoy и други срещу белгийската държава* [1992] Сб. I-6523, параграф 30, и дело C-354/90 *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires и други срещу Франция*, параграф 14.

⁽²⁸⁾ Това включва органи на национално, регионално и местно равнище.

⁽²⁹⁾ Дело C-368/04 *Transalpine Ölleitung in Österreich*, параграфи 38 и 44; обединени дела C-261/01 и C-262/01 *Van Calster и Cleeren*, параграф 75, и дело C-295/97 *Piaggio*, параграф 31.

⁽³⁰⁾ Дело 6/64 *Costa срещу E.N.E.L.* [1964] Сб. 1141; дело 120/73 *Lorenz GmbH срещу Bundesrepublik Deutschland и други* [1973] Сб. 1471, параграф 8 и дело C-354/90 *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires и други срещу Франция*, точка 11.

⁽³¹⁾ В този контекст вж. също преамбула към Споразумението за надзор и съд, в който се посочва, че „целта на договарящите страни по Споразумението за ЕИП, при пълно зачитане на независимостта на съдилищата, е да постигнат и осигуряват еднакво тълкуване и прилагане на Споразумението за ЕИП и на разпоредбите от законодателството на Общността, основните принципи на които са възпроизведени в посоченото споразумение, както и да постигнат еднакво третиране на лицата и стопанските субекти по отношение на четирите свободи и условията на конкуренция.“ В преамбула се посочва още, че „при прилагането на протоколи 1—4 към Споразумението следва да се отдава дължимото внимание на правните и административните практики на Комисията на Европейските общности преди вливането в сила на Споразумението.“

⁽³²⁾ Дело E-1/94 *Ravintoloitsijain Liiton Kustannus Oy Restamark* [1994—1995] доклад на съда на ЕАСТ 15, параграф 77.

23. Фактът, че последното изречение на член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд, е включено в националната правна система на държавите от ЕАСТ⁽³³⁾, предоставя на засегнатите страни възможността да завеждат пред националните съдилища иск за нарушения на разпоредбата за отлагане. Следователно националният съд следва да използва всички подходящи средства и мерки за правна защита и да приложи всички съответни разпоредби на националното законодателство, за да приведе в действие националното законодателство за прилагане на последното изречение на член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд⁽³⁴⁾.
24. Основната функция, изпълнявана от националните съдилища в този контекст, произтича също от факта, че правомощията на Надзорния орган за защита на конкурентите и на други трети страни от неправомерно предоставяне на помощ са ограничени. На първо място, Надзорният орган не може да приема окончателни решения, разпореждащи възстановяване само на основанието, че не е направено уведомление за помощта в съответствие с член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд⁽³⁵⁾. Поради това Надзорният орган трябва да извърши пълна оценка на съвместимостта независимо от това дали задължението за отлагане е спазено или не⁽³⁶⁾. Изготвянето на такава оценка може да отнеме много време, а правомощията на Надзорния орган да издава разпореждания за възстановяване с предварително изпълнение са предмет на много строги правни изисквания⁽³⁷⁾.
25. С оглед на това производствата пред националните съдилища са важен механизъм за правна защита за конкурентите и други трети страни, засегнати от неправомерна държавна помощ. Достъпните възможности за правна защита пред националните съдилища включват:
- предотвратяване на изплащане на неправомерна помощ;
  - възстановяване на неправомерна помощ (без оглед на съвместимостта);
  - възстановяване на лихва за неправомерност;
  - обезщетяване за вреди на конкуренти и други трети страни и
  - временни мерки срещу неправомерна помощ.
26. Всяко от тези средства за правна защита е разгледано по-подробно в раздели 1.2.1—1.2.6 от настоящата глава.
- 1.2.1. *Предотвратяване на изплащане на неправомерна помощ*
27. Националните съдилища са задължени да защитават правата на лицата, засегнати от нарушения на задължението за отлагане. Във връзка с това националните съдилища трябва да налагат всички подходящи правни последици, в съответствие с националното законодателство, в случаите на нарушения на член 3, параграф 1 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд⁽³⁸⁾. Но задълженията на националните съдилища не се ограничават до случаите на вече изплатена неправомерна помощ. Те обхващат и случаите, в които предстои да бъде извършено неправомерно плащане. Националните съдилища трябва да защитават правата на лицата срещу възможни нарушения на тези права⁽³⁹⁾. В случаите, когато предстои изплащане на неправомерна помощ, националният съд е длъжен да не допусне такова изплащане.
28. Задължението на националните съдилища да не допускат изплащането на неправомерна помощ може да възникне в различен процесуален контекст в зависимост от различните видове искове, които съществуват съгласно националното законодателство. Много често ишките оспорват валидността на националните актове за предоставяне на неправомерната държавна помощ. В такива случаи обикновено предотвратяването на извършването на неправомерното

⁽³³⁾ В Испания задължението за отлагане се прилага чрез член 30 от Закона за конкуренцията (Samkeppnislög) № 44/2005, претърпял изменения (The Law Gazette, раздел A, 20 май 2005 г.). В Норвегия то се прилага чрез член 1 от Регламент № 198 от 21.2.2003 г. (Forskrift om gjennomføring av EØS-avtalens vedlegg til Protokoll 3 om nærmere regler for anvendelsen av EF-traktatens artikkel 93 (prosedureforordningen)), постановен с кралски декрет от 21 февруари 2003 г. съгласно Закон № 117 от 27 ноември 1992 г. относно държавната помощ, вж. член 61 от Споразумението за ЕИП и по-късните му изменения. Регламент № 198 беше изменен последно с Регламент № 277 от 3.3.2006 г., постановен с кралски декрет от същата дата. Тъй като Лихтенщайн има монистична система, задължението за отлагане като такова е част от вътрешната правна система на Лихтенщайн (Liechtensteinisches Landesgesetzblatt, Jahrgang 1995, № 72, 28 април 1995 г.).

⁽³⁴⁾ Въпреки че следва да се зачита принципа, предвиден в член 3, параграф 1 от Споразумението за ЕИП, вътрешната правна система на всяка държава от ЕАСТ определя правната процедура, водеща до този резултат, вж. дело 120/73 *Lorenz GmbH срещу Bundesrepublik Deutschland* и други [1973] Сб. 1471, параграф 9.

⁽³⁵⁾ Дело C-301/87 *Франция срещу Колмисията*, „Boussac“ [1990] Сб. I-307 и дело C-142/87 *Белгия срещу Колмисията* („Tubemeuse“) [1990] Сб. I-959.

⁽³⁶⁾ Дело C-301/87 *Франция срещу Колмисията* („Boussac“), параграфи 17—23; дело C-142/87 *Белгия срещу Колмисията* („Tubemeuse“), параграфи 15—19; дело C-354/90 *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires и други срещу Франция*, параграф 14 и дело C-199/06 *CELF и Ministre de la Culture et de la Communication*, параграф 38.

⁽³⁷⁾ Вж. член 11, параграф 2 от част II на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд, съдържащ изискването да няма съмнения относно това дали съответната мярка има характер на помощ, да има нужда от спешни действия и да има сериозен риск за нанасяне на съществени и непоправими вреди на даден конкурент.

⁽³⁸⁾ Дело C-354/90 *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires и други срещу Франция*, параграф 12; дело C-39/94 *SFEI и други*, параграф 40; дело C-368/04 *Transalpine Ölleitung in Österreich*, параграф 47 и дело C-199/06 *CELF и Ministre de la Culture et de la Communication*, параграф 41.

⁽³⁹⁾ Дело C-368/04 *Transalpine Ölleitung in Österreich*, параграфи 38 и 44; обединени дела C-261/01 и C-262/01 *Van Calster и Cleeren*, параграф 75, и дело C-295/97 *Piaggio*, параграф 31.

плащане е логичната последица от установената от съда невалидност на акта за предоставяне на помощта, дължаща се на нарушение от страна на държавата от ЕАСТ на член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд⁽⁴⁰⁾.

1.2.2. Възстановяване на неправомерна помощ

29. Когато националният съд е изправен пред случай на неправомерно предоставена държавна помощ, той трябва да разпореди настъпването на всички правни последици, произтичащи от тази неправомерност съгласно националното законодателство. Следователно националният съд трябва да разпореди по принцип пълното възстановяване на неправомерната държавна помощ от получателя⁽⁴¹⁾. Нарездането на пълно възстановяване на неправомерната помощ е част от задължението на националния съд да защити индивидуалните права на ищеца (например конкурент) по член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд. Следователно това задължение на националния съд за възстановяване не зависи от това дали мярката за помощ е съвместима с член 61, параграф 2 или параграф 3 от Споразумението за ЕИП.
30. Тъй като националните съдилища трябва да разпоредят пълното възстановяване на неправомерната помощ без оглед на нейната съвместимост, възстановяването може да се реализира по-бързо чрез производство пред национален съд, отколкото чрез подаване на жалба пред Надзорния орган. Действително, за разлика от Надзорния орган,⁽⁴²⁾ националният съд може и трябва да ограничи действията си до това да установи дали мярката представлява държавна помощ и дали задължението за отлагане се прилага по отношение на тази мярка.
31. Но задължението на националните съдилища за възстановяване не е абсолютно. Съгласно решението по дело „SFEI“⁽⁴³⁾ е възможно да са налице изключителни обстоятелства, при които не е уместно възстановяването на неправомерна държавна помощ. В подобни ситуации следва да се прилага правна норма, сходна с прилаганата в случаите по член 14 и член 15 от част II на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд⁽⁴⁴⁾. С други думи, обстоятелства, които не са пречка за изпълнение на разпореждане за възстановяване, издадено от Надзорния орган, не могат да служат като основание национален съд да се въздържа от разпореждане за пълно възстановяване. Прилаганата от Съда на ЕАСТ норма в това отношение е много строга⁽⁴⁵⁾. В съответствие с подхода, възприет от Съда на ЕАСТ и Съда на Европейските общности, по принцип получател на неправомерно предоставена помощ не може да се позовава на легитимни очаквания срещу разпореждане за възстановяване, издадено от Надзорния орган⁽⁴⁶⁾. Основанието за това е, че добросъвестният бизнесмен би имал възможност да провери дали Надзорният орган е уведомен за получената помощ или не⁽⁴⁷⁾.
32. Основание националният съд да не разпореди възстановяване съгласно член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд трябва да бъде специфичен и конкретен факт, който е породил легитимни очаквания у получателя⁽⁴⁸⁾. Такъв би бил случаят, когато самият Орган е дал конкретни уверения, че въпросната мярка не представлява държавна помощ или не попада в обхвата на задължението за отлагане⁽⁴⁹⁾.
33. В съответствие с практиката на Съда на Европейските общности⁽⁵⁰⁾ задължението на националния съд да разпореди пълно възстановяване на неправомерна държавна помощ се погасява, ако към момента на постановяването на решението на националния съд Надзорният орган вече е взел решение, че помощта е съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП. Тъй като целта на задължението за отлагане е да гарантира, че единствено съвместима помощ може да бъде приведена в действие, тази цел не може да бъде компрометирана, когато Надзорният орган вече

⁽⁴⁰⁾ Относно невалидността на акта за предоставяне в случаите, когато държава-членка на ЕО е нарушила член 88, параграф 3 от Договора за ЕО, вж. дело C-354/90, *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires* и други срещу Франция, параграф 12; вж. също като пример решението на германския федерален съд („Bundesgerichtshof“) от 4 април 2003 г., V ZR 314/02, VIZ 2003, 340, и решението на този съд от 20 януари 2004 г., XI ZR 53/03, NVwZ 2004, 636.

⁽⁴¹⁾ Дело C-71/04 *Xunta de Galicia* [2005] Сб. I-7419, параграф 49; дело C-39/94 *SFEI* и други, параграфи 40 и 68 и дело C-354/90 *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires* и други срещу Франция, параграф 12.

⁽⁴²⁾ Който трябва да изготви анализ на съвместимостта, преди да нареди възстановяване на помощта.

⁽⁴³⁾ Дело C-39/94 *SFEI* и други, параграфи 70 и 71, с позоваване на становището на генералния адвокат Jacobs по това дело, параграфи 73—75; вж. също дело 223/85 RSV срещу *Комисията* [1987] Сб. 4617, параграф 17, и дело C-5/89 *Комисията срещу Германия* [1990] Сб. I-3437, параграф 16.

⁽⁴⁴⁾ За правната норма, прилагана в това отношение, вж. становището на генералния адвокат Jacobs по дело C-39/94, *SFEI* и други, параграф 75.

⁽⁴⁵⁾ В член 14 е предвидено, че Надзорният орган може да освободи от задължението за възстановяване на помощта единствено когато възстановяването би било в противоречие с общи принципи на правото на ЕИП. Държава от ЕАСТ може да се въздържа от изпълнение на издадено от Надзорния орган решение за възстановяване единствено когато това възстановяване би било обективно невъзможно, вж. параграф 17 от главата от Насоките за държавна помощ на Надзорния орган относно възстановяване на неправомерна и несъвместима държавна помощ (все още непубликувана). Главата съответства на Известието на Комисията — Към ефективно прилагане на решенията на Комисията, разпореждащи на държавите-членки да възстановят неправомерна и несъвместима държавна помощ (ОВ С 272, 15.11.2007 г., стр. 4). Вж. също дело C-177/06, *Комисията срещу Испания*, [2007] Сб. I-7689, параграф 46.

⁽⁴⁶⁾ Обединени дела E-5/04, E-6/04 и E-7/04 *Fesil* и *Finnjord* и други срещу *Надзорния орган на ЕАСТ*, параграф 171, и дело E-2/05 *Надзорния орган на ЕАСТ срещу Република Исландия* [2005] доклад на Съда на ЕАСТ 205, параграф 26. Вж. също дело C-5/89 *Комисията срещу Германия*, параграф 14; дело C-169/95 *Испания срещу Комисията* [1997] Сб. I-135, параграф 51 и дело C-148/04 *Unicredito Italiano* [2005] Сб. I-11137, параграф 104.

⁽⁴⁷⁾ Дело C-5/89 *Комисията срещу Германия*, параграф 14; дело C-24/95 *Alcan Deutschland* [1997] Сб. I-1591, параграф 25 и обединени дела C-346/03 и C-529/03 *Atzeni* и други, параграф 64.

⁽⁴⁸⁾ Вж. становището на генералния адвокат Jacobs по дело C-39/94, *SFEI* и други, параграф 73, и дело 223/85, RSV срещу *Комисията*, параграф 17.

⁽⁴⁹⁾ Обединени дела C-182/03 и C-217/03 *Белгия и Forum 187 срещу Комисията* [2006] Сб. I-5479, параграф 147.

⁽⁵⁰⁾ Дело C-199/06 *SELF* и *Ministre de la Culture et de la Communication*, параграфи 45, 46 и 55 и дело C-384/07 *Wienstrom*, решение на Съда от 11 декември 2008, все още непубликувано, параграф 28.

е потвърдил съвместимостта на мярката ⁽⁵¹⁾. Следователно задължението на националния съд да защитава правата на лицата съгласно член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд не е засегнато, когато Надзорният орган все още не е взел решение, независимо от това дали има открита такава процедура или не ⁽⁵²⁾.

34. Макар че след издаване на положително решение на Надзорния орган националният съд вече не е задължен по законодателството на ЕИП да разпреди пълно възстановяване, такова задължение за възстановяване може да е налице и съгласно националното законодателство ⁽⁵³⁾. Когато обаче такова задължение за възстановяване е налице, то не накърнява правото на държавата от ЕАСТ да приведе отново помощта в действие на по-късен етап.
35. След като националният съд се е произнесъл, че е предоставена неправомерна помощ в нарушение на член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд, той трябва да направи количествена оценка на помощта, за да определи подлежащата на възстановяване сума. В това отношение съдът трябва да се ръководи от практиката на Съда на ЕАСТ и на съдилищата на Европейската общност по прилагането на член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП и член 87, параграф 1 от Договора за ЕО и от указанията и решенията на Надзорния орган. Ако националният съд срещне затруднения при определянето на размера на помощта, той може да се обърне към Надзорния орган за съдействие, както е обяснено по-подробно в раздел 2 от настоящата глава.

1.2.3. Възстановяване на лихва

36. Икономическото предимство, предоставено от неправомерната помощ, не се ограничава до нейния номинален размер. В допълнение получателят придобива финансови облаги, произтичащи от преждевременното предоставяне на помощта. Това се дължи на факта, че ако Надзорният орган е бил уведомен за помощта, нейното изплащане (ако то е възможно) би се осъществило по-късно. Това обстоятелство би принудило получателя да заеме необходимите му финансови средства на капиталовите пазари, за което би дължал лихви на пазарни равнища.
37. Това неправомерно предимство във времето е причината, поради която ако Надзорният орган разпреди възстановяване, член 14, параграф 2 от част II на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд изисква не само възстановяване на номиналния размер на помощта, но също и възстановяване на лихва от датата, на която неправомерната помощ е била на разположение на получателя, до датата на нейното ефективно възстановяване. Приложимият в подобна ситуация лихвен процент е определен в Решение № 195/04/COL на Надзорния орган на ЕАСТ от 14 юли 2004 г. ⁽⁵⁴⁾.
38. В съответствие с практиката на Съда на Европейските общности ⁽⁵⁵⁾ и с оглед прилагането на член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд, националните съдилища следва да разпоредят възстановяване на финансовото предимство, получено в резултат на преждевременното привеждане в действие на помощта (наричано по-нататък „лихва за неправомерност“). Това е така, тъй като в случай на преждеременно привеждане в действие на неправомерна помощ в зависимост от обстоятелствата конкурентите ще трябва да понесат като минимум по-рано, отколкото би трябвало, последствията от предоставената помощ по отношение на конкуренцията. От това следва, че получателят е получил неправомерно предимство ⁽⁵⁶⁾.
39. Задължението на националния съд да разпреди възстановяването на лихвата за неправомерност може да възникне в две различни ситуации:
- а) националният съд е длъжен по правило да разпреди пълното възстановяване на неправомерната помощ съгласно член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд. В тези случаи лихвата за неправомерност се прибавя към първоначалния размер на помощта, когато се определя общата сума за възстановяване.
- б) въпреки това националният съд е длъжен да разпреди възстановяването на лихва за неправомерност и в ситуации, в които по изключение той не е длъжен да разпреди пълно възстановяване на помощта. Задължението на националния съд да разпреди възстановяване на лихва за неправомерност остава следователно валидно дори след като Надзорният орган е издал положително решение ⁽⁵⁷⁾. Това обстоятелство може да е от важно значение за потенциалните ищци, тъй като то представлява ефективно средство за правна защита и в случаите, когато Надзорният орган вече е обявил помощта за съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП.
40. За да изпълнят задължението си за възстановяване по отношение на лихвата за неправомерност, националните съдилища трябва да определят размера на подлежащата на възстановяване лихва. В това отношение се прилагат следните принципи:
- а) отправната точка е номиналният размер на помощта. ⁽⁵⁸⁾
- б) при определяне на приложимия лихвен процент и метода на изчисление националните съдилища следва да отчитат факта, че действията на националния съд за възстановяване на лихва за неправомерност имат еднаква цел с предвидената в член 14 от част II на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд процедура на Надзорния

⁽⁵¹⁾ Дело C-199/06 CELF u Ministre de la Culture et de la Communication, параграф 49.

⁽⁵²⁾ Дело C-199/06 CELF u Ministre de la Culture et de la Communication, параграф 41.

⁽⁵³⁾ Дело C-199/06 CELF u Ministre de la Culture et de la Communication, параграфи 53 и 55.

⁽⁵⁴⁾ Член 9 от Решение № 195/04/COL на Надзорния орган на ЕАСТ от 14 юли 2004 г. (ОВ L 139, 25.5.2006 г., стр. 37, притурка за ЕИП № 26, 25.5.2006 г., стр. 1), изменено с Решение № 789/08/COL от 17 декември 2008 г. (все още не публикувано).

⁽⁵⁵⁾ Дело C-199/06 CELF u Ministre de la Culture et de la Communication, параграфи 50—52 и 55.

⁽⁵⁶⁾ Дело C-199/06 CELF u Ministre de la Culture et de la Communication, параграфи 50—52 и 55.

⁽⁵⁷⁾ Дело C-199/06 CELF u Ministre de la Culture et de la Communication, параграфи 52 и 55.

⁽⁵⁸⁾ Вж. параграф 35 от настоящата глава. За целите на възстановяването данните, плащани върху номиналния размер на помощта, могат да бъдат приспаднати, вж. дело T-459/93 Siemens срещу Комисията [1995] Сб. II-1675, параграф 83.

орган по възстановяване на лихви. В допълнение, исквете за възстановяване на лихва за неправомерност са искове по законодателството на ЕИП, основаващи се на член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд⁽⁵⁹⁾. От това следва, че към тези искове се прилагат принципите на равностойност и ефективност, описани в раздел 1.4.1 от настоящата глава.

- в) за да се гарантира съответствието с член 14 от част II на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд и да се изпълни изискването за ефективност, Надзорният орган счита, че прилаганият от националния съд метод за изчисляване на лихвата не може да е по-малко строг от предвидения в Решение № 195/04/COL на Надзорния орган на ЕАСТ от 14 юли 2004 г.⁽⁶⁰⁾. Следователно лихвата за неправомерност трябва да се изчислява с натрупване, а приложимият лихвен процент не може да е по-нисък от референтния лихвен процент⁽⁶¹⁾.
- г) освен това, според Надзорния орган от принципа на равностойност следва, че когато правилата за изчисляване на лихвения процент по националното законодателство са по-строги от предвидените в Решение № 195/04/COL на Надзорния орган на ЕАСТ от 14 юли 2004 г., националният съд трябва да приложи по-строгите национални правила и към исквете, основани на член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд.
- д) началната дата, от която се начислява лихвата, във всички случаи е денят, в който неправомерната помощ е предоставена на разположение на получателя. Крайната дата зависи от положението към момента на постановяване на решението на националния съд. Ако Надзорният орган вече е одобрил помощта, крайната дата за начисляване на лихвата е датата на решението на Надзорния орган. В останалите случаи лихвата за неправомерност се натрупва за целия период на неправомерност на помощта до датата на действителното възстановяване на помощта от получателя. В съответствие с практиката на Съда на Европейските общности лихва за неправомерност трябва да се начислява и за периода между приемането на положително решение на Надзорния орган и последващото анулиране на това решение от Съда на ЕАСТ⁽⁶²⁾.
41. В случай че се колебае, националният съд може да се обърне към Надзорния орган за съдействие по реда на раздел 2 от настоящата глава.

1.2.4. Искове за обезщетения за вреди

42. Пред националните съдилища могат да бъдат заведени искове за присъждане на обезщетения за вреди, нанесени с отпускането на неправомерната държавна помощ на конкуренти на получателя и на други трети страни⁽⁶³⁾. Подобни искове за обезщетения за вреди са насочени обикновено срещу органа, предоставящ държавната помощ. Често те имат особено важно значение за ищеца, тъй като, за разлика от исквете, чиято цел се изчерпва с възстановяване, в резултат на исквете за обезщетения за вреди, които са уважени от съда, ищецът получава директно финансово обезщетение за понесените загуби. Тези съдебни производства очевидно зависят от националните правни разпоредби. Във връзка с това Надзорният орган подчертава, че националните съдилища следва да използват всички подходящи средства и мерки за правна защита и да прилагат всички съответни разпоредби на националното законодателство, за да приведат в действие националното законодателство, прилагащо последното изречение на член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд и да защитят правата, които това законодателство предоставя на лицата и икономическите оператори.
43. Независимо от възможността за предявяване на иск за обезщетение за вреди по националното законодателство, по принцип нарушенията на задължението за отлагане могат да бъдат основание за предявяване на искове за обезщетение за вреди съгласно практиката на Съда на ЕАСТ⁽⁶⁴⁾. Държавите от ЕАСТ са длъжни да обезщетят загуби и вреди, понесени от лица в резултат на нарушения на задълженията съгласно актове на вторичното законодателство на ЕИП, както и основната част на Споразумението за ЕИП⁽⁶⁵⁾. Такова задължение възниква, когато: i) нарушената правна разпоредба предоставя права на лицата; ii) нарушението е достатъчно сериозно; и iii) наличие е пряка причинно-следствена връзка между нарушението на задължението на държавата-членка и понесените от засегнатите страни вреди⁽⁶⁶⁾.
44. По мнение на Надзорния орган, първото изискване (задължение по законодателството на ЕИП, насочено към защита на индивидуални права) е изпълнено по отношение на нарушения на член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд. Според Съда на ЕАСТ се приема, че нарушената правна разпоредба предоставя права на лицата, когато съответната разпоредба е безусловна и достатъчно конкретна⁽⁶⁷⁾. Както се посочва в параграф 22 от настоящата глава, Надзорният орган счита, че този критерий е изпълнен с член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд.
45. Изискването за наличие на достатъчно сериозно нарушение на законодателството на ЕИП обикновено също е изпълнено по отношение на член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд. Съдът на ЕАСТ поддържа становището, че това зависи от факта дали при упражняването на своите законодателни

⁽⁵⁹⁾ Дело C-199/06 *CELF u Ministre de la Culture et de la Communication*, параграфи 52 и 55.

⁽⁶⁰⁾ Вж. членове 9—11 от Решение № 195/04/COL на Надзорния орган на ЕАСТ от 14 юли 2004 г., изменено с Решение № 789/08/COL на Надзорния орган на ЕАСТ от 17 декември 2008 г.

⁽⁶¹⁾ Вж. бележка под линия 54 по-горе.

⁽⁶²⁾ Дело C-199/06 *CELF u Ministre de la Culture et de la Communication*, параграф 69.

⁽⁶³⁾ Дело C-199/06 *CELF u Ministre de la Culture et de la Communication*, параграфи 53 и 55; дело C-368/04 *Transalpine Ölleitung in Österreich*, параграф 56, и дело C-334/07 *P. Комисията срещу Freistaat Sachsen*, решение на Съда от 11 декември 2008 г., все още непубликувано, параграф 54.

⁽⁶⁴⁾ Дело E-9/97 *Erla María Sveinbjörnsdóttir срещу Исландия* [1998], доклад на Съда на ЕАСТ 95, параграфи 59—63, 66—69 и дело E-4/01 *Karl K. Karlsson срещу Исландия*, доклад на Съда на ЕАСТ [2002] 240, параграфи 32, 37—38, 40, 47.

⁽⁶⁵⁾ Дело E-4/01 *Karl K. Karlsson срещу Исландия*, параграф 32.

⁽⁶⁶⁾ Вж. дело E-9/97 *Erla María Sveinbjörnsdóttir срещу Исландия*, параграф 66 и дело E-4/01 *Karl K. Karlsson срещу Исландия*, параграф 32. Вж. също C-173/03 *Traghetti del Mediterraneo срещу Италия*, параграф 45.

⁽⁶⁷⁾ Дело E-1/94 *Ravintoloitsijain Liiton Kustannus Oy Restamark*, параграф 77.

правономия договаряща страна по Споразумението за ЕИП е нарушила явно и грубо ограниченията на свободата на действие, с която разполага. За да се установи дали това условие е изпълнено, трябва да се вземат под внимание всички елементи, които характеризират случая. Това включва, *inter alia*, степента на яснота и прецизност на нарушената правна норма; обхватът на свободата на действие, която нарушената правна норма предоставя на националните органи; умисълът или небрежността при извършването на нарушението или при причиняването на вредата; и извинимият или неизвиним характер на евентуална грешка при прилагане на правото.⁽⁶⁸⁾ Що се отнася до член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд, обаче, органите на държавите от ЕАСТ не разполагат със самостоятелност да не уведомят Надзорния орган за мерки за държавна помощ. По принцип тези органи имат абсолютното задължение да уведомяват Надзорния орган за всички подобни мерки преди тяхното привеждане в действие. Въпреки че в някои случаи Съдът на ЕАСТ отчита обстоятелства, които оправдават отделни нарушения на законодателството на ЕИП⁽⁶⁹⁾, органите на държавите от ЕАСТ следва да са напълно запознати с това задължение и по правило не могат да твърдят, че не са били запознати със задължението за отлагане. В случай че се колебаят, държавите от ЕАСТ могат винаги да уведомяват Надзорния орган за съответната мярка от съображения за правна сигурност⁽⁷⁰⁾.

46. Третото изискване, съгласно което нарушението на законодателството на ЕИП трябва да е причинило действителна и сигурна финансова вреда на ищеца, може да бъде изпълнено по различни начини.
47. В много случаи ищещт пледира, че в резултат на предоставената помощ му е пряко причинена загуба на печалба. Когато разглежда подобни твърдения, националният съд следва да вземе предвид следните съображения:
- a) по силата на съдържащите се в законодателството на ЕИП изисквания за равностойност и ефективност⁽⁷¹⁾, националните разпоредби не могат да изключват отговорността на държавата от ЕАСТ за пропуснатата печалба⁽⁷²⁾. Съгласно законодателството на ЕИП може да съществува вреда независимо дали нарушението е причина ищещт да загуби актив или пък е попречило на ищеца да подобри състоянието на активите си. Ако националното законодателство съдържа подобно изключване на отговорност, националният съд трябва да остави тази разпоредба без прилагане по отношение на искове за обезщетение за вреди по член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд.
  - b) определянето на действителния размер на пропуснатата печалба е по-лесно в случаите, когато неправомерната помощ е позволила на получателя да спечели договор или конкретна възможност за бизнес за сметка на ищеца. В такъв случай националният съд може да изчисли приходите, които ищещт вероятно би реализирал по този договор. В случаите, когато договърът е вече изпълнен от получателя, националният съд следва да отчете и действително реализираната печалба.
  - v) по-сложна оценка на понесените вреди е необходима в случаите, когато в резултат на помощта е настъпила само обща загуба на пазарен дял. Един от възможните подходи в подобни случаи може да бъде да се сравнят действителните приходи на ищеца (въз основа на отчета за приходите и разходите) с неговите предполагаеми приходи, които биха били реализирани, ако неправомерната помощ не бе предоставена.
  - г) възможни са обстоятелства, при които понесените от ищеца вреди надхвърлят пропуснатите печалби. Такъв е например случаят, когато в резултат на неправомерната помощ ищещт е принуден да прекрати дейността си (например поради изпадане в несъстоятелност).
48. По принцип възможността за предявяване на иск за обезщетение за вреди е независима от евентуално паралелно разследване на Надзорния орган на същата мярка за помощ. Подобно текущо разследване не освобождава националният съд от задължението му да предостави защита на индивидуалните права по член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд⁽⁷³⁾. Тъй като ищещт може да е в състояние да докаже, че е понесъл загуби поради преждевременното привеждане в действие на помощта и по-конкретно в резултат на неправомерно предоставеното на получателя предимство във времето, възможността за уважаване на исковите за обезщетение за вреди не се изключва и в случаите, когато Надзорният орган вече е одобрил помощта към момента на вземането на решението на националният съд⁽⁷⁴⁾.
49. Националните процедурни разпоредби в някои случаи позволяват на националният съд да използва разумна преценка за определяне на действителния размер на обезщетението за вреди, което да присъди на ищеца. Когато случаят е такъв и при условие че е спазан принципът на ефективност⁽⁷⁵⁾, използването на разумна преценка от страна на съда е възможно и по отношение на искове за обезщетение за вреди, предявени на основание член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд. Тази възможност може да се използва като ефективен инструмент от националните съдилища, които срещат затруднения при изчисление на размера на обезщетенията за вреди.

⁽⁶⁸⁾ E-9/97 *Erla María Sveinbjörnsdóttir срещу Исландия*, параграфи 68—69 и дело E-4/01 *Karl K. Karlsson срещу Исландия*, параграф 38. По отношение на свободата на действие, с която разполагат съответните органи, вж. също обединени дела C-46/93 и C-48/93 *Brasserie du Pêcheur и Factortame* [1996] Сб. I-1029, параграф 55, дело C-278/05 *Robins и други* [2007] Сб. I-1053, параграф 71; дело C-424/97 *Haim* [2000] Сб. I-5123, параграф 38, и дело C-5/94 *Hedley Lomas* [1996] Сб. I-2553, параграф 28.

⁽⁶⁹⁾ Дело E-9/97 *Erla María Sveinbjörnsdóttir срещу Исландия*, параграф 69, дело E-4/01 *Karl K. Karlsson срещу Исландия*, параграф 38. Вж. също обединени дела C-46/93 и C-48/93 *Brasserie du Pêcheur и Factortame*, параграф 56.

⁽⁷⁰⁾ Въпреки че нарушенията на член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд по правило трябва да се приемат за достатъчно сериозни, възможно е да са налице изключителни обстоятелства, пречатващи исковите за обезщетения за вреди. При наличие на такива обстоятелства е възможно изискването за достатъчно сериозно нарушение да не е удовлетворено. Вж. параграфи 31 и 32 от настоящата глава.

⁽⁷¹⁾ Вж. раздел 1.4.1 от настоящата глава.

⁽⁷²⁾ Обединени дела C-46/93 и C-48/93 *Brasserie du Pêcheur и Factortame*, параграфи 87 и 90.

⁽⁷³⁾ Дело C-39/94 *SFEI и други*, параграф 44.

⁽⁷⁴⁾ Дело C-199/06 *CELF и Ministre de la Culture et de la Communication*, параграфи 53 и 55.

⁽⁷⁵⁾ Вж. раздел 1.4.1 от настоящата глава.

50. Правните предпоставки за предявяване на искове за обезщетения за вреди по законодателството на ЕИП и въпросите на определянето на размера на обезщетенията могат да послужат също така като основа на искания за съдействие, адресирани до Надзорния орган по реда на раздел 2 от настоящата глава.

1.2.5. Искове за обезщетения за вреди срещу получателя

51. Както бе посочено по-горе, потенциалните ищци имат право да предявяват искове за обезщетения за вреди срещу органа, предоставящ държавната помощ. Може обаче да има обстоятелства, при които ищецът би предпочел да насочи иска си за обезщетение за вреди директно срещу получателя на помощта.

52. Тъй като член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд не налага никакви преки задължения на получателя на държавна помощ, законодателството на ЕИП не съдържа основания за такива искове⁽⁷⁶⁾. Това обаче по никакъв начин не засяга възможността за успешно предявяване на искове за обезщетения за вреди срещу получателя на основание действащото национално законодателство. В този смисъл потенциалните ищци трябва да се позовават на националните разпоредби, регламентиращи извъндоговорната отговорност⁽⁷⁷⁾.

1.2.6. Временни мерки

53. Задължението на националните съдилища да наложат съответните правни последици, произтичащи от нарушения на задължението за отлагане, не се ограничават до постановяваните от тях окончателни решения. В рамките на своите функции по член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд националните съдилища са длъжни също да разпоредят временни мерки, когато това е необходимо за защита на правата на лицата⁽⁷⁸⁾ и за ефективното прилагане на член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд.

54. Правомощията на националните съдилища да приемат временни мерки могат да имат съществено значение за заинтересованите страни, когато е необходимо спешно предоставяне на правна защита. Поради възможността си да предприемат бързи действия срещу неправомерна помощ, своята достъпност за ищците и разнообразните мерки, които могат да приемат, националните съдилища се намират в много благоприятна позиция да предприемат временни мерки в случаи, когато е изплатена или предстои да бъде изплатена неправомерна помощ.

55. Най-лесни за разрешаване са случаите, в които неправомерната помощ все още не е изплатена, но съществува риск от осъществяване на такива плащания по време на производство пред национален съд. В такива случаи вследствие на задължението си да предотвратява нарушения на член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд⁽⁷⁹⁾ националният съд може да е длъжен да постанови временно разпореждане, предотвратяващо неправомерното изплащане на помощ, до разрешаването на спора по същество.

56. В случаите, когато неправомерното плащане вече е извършено, вследствие на функцията си по член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд националните съдилища обикновено трябва да разпоредят пълно възстановяване (включващо и лихви за неправомерност). Съгласно принципа на ефективност⁽⁸⁰⁾ националният съд по принцип не може да отлага издаването на такова разпореждане посредством неоснователно отлагане на съдебното производство. Подобни отлагания не само биха засегнали индивидуалните права, поставени под защитата на член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд, но също така биха увеличили пряко вредите по отношение на конкуренцията, произтичащи от неправомерния характер на помощта.

57. Въпреки това общо задължение обаче могат да възникнат обстоятелства, при които окончателното решение на националният съд е забавено. В такива случаи съгласно задължението за защита на индивидуалните права по член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд националният съд трябва да използва всички временни мерки, с които разполага съгласно приложимата национална процедурна рамка, за да прекрати временно поне последиците от помощта, нарушаващи конкуренцията („временно възстановяване“)⁽⁸¹⁾. Прилагането на националните процедурни правила в този случай зависи от изискванията за равностойност и ефективност⁽⁸²⁾.

58. Когато въз основа на практиката на Съда на ЕАСТ и на съдилищата на Европейската общност и практиката на Надзорния орган националният съдия е достигнал *prima facie* до разумното убеждение, че съответната мярка съдържа неправомерна държавна помощ, най-целесъобразното средство за правна защита според Надзорния орган и в зависимост от националното процесуално законодателство би било да се издаде разпореждане за внасяне на неправомерната помощ и на лихвата за неправомерност в блокирана сметка до разрешаването на спора по същество. В окончателното си решение националният съд може да разпорежи средствата в блокираната сметка да бъдат върнати на органа, предоставящ държавната помощ, ако бъде потвърдена неправомерността на помощта, или да бъдат предоставени на разположение на получателя.

59. Временното възстановяване може също да се използва като много ефективен инструмент в случаите, когато производството пред националният съд се провежда успоредно с разследване на Надзорния орган⁽⁸³⁾. Фактът, че е в ход разследване на Надзорния орган, не освобождава националният съд от задължението му да предостави защита на индивидуалните права по член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд⁽⁸⁴⁾. Следователно националният съд не може просто да преустанови разглежданото от него производство до вземане на

⁽⁷⁶⁾ Дело C-39/94 *SFEI* и други, параграфи 72—74.

⁽⁷⁷⁾ Дело C-39/94 *SFEI* и други, параграф 75.

⁽⁷⁸⁾ Дело C-354/90 *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires* и други срещу Франция, параграф 12; дело C-39/94 *SFEI* и други, параграф 52, и дело C-368/04 *Transalpine Ölleitung in Österreich*, параграф 46.

⁽⁷⁹⁾ Вж. раздел 1.2.1 от настоящата глава.

⁽⁸⁰⁾ Вж. раздел 1.4.1 от настоящата глава.

⁽⁸¹⁾ Вж. също дело C-39/94 *SFEI* и други, параграф 52, и дело C-368/04 *Transalpine Ölleitung in Österreich*, параграф 46.

⁽⁸²⁾ Вж. раздел 1.4.1 от настоящата глава.

⁽⁸³⁾ Вж. раздел 1.3.1 от настоящата глава за насоки относно временни мерки при делата за възстановяване.

⁽⁸⁴⁾ Дело C-39/94 *SFEI* и други, параграф 44.

решение от Надзорния орган, като остави правата на ищеца по член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд без защита. В случай че националният съд желае да изчака резултата от извършваната от Надзорния орган оценка на съвместимостта, преди да постанови окончателно и неподлежащо на преразглеждане разпореждане за възстановяване, той следва да предприеме подходящи временни мерки. И в този случай подходяща мярка за правна защита би било разпореждане за прехвърляне на средствата в блокирана сметка. В случаите, когато:

- a) Надзорният орган обяви помощта за несъвместима, националният съд следва да разпорежи връщането на средствата по блокираната сметка на органа, предоставящ държавна помощ (размерът на помощта плюс лихва за неправомерност).
- b) Надзорният орган обяви помощта за съвместима, това решение ще освободи националният съд от задължението му съгласно законодателството на ЕИП да разпорежи пълно възстановяване⁽⁸⁵⁾. Следователно съдът може, при спазване на изискванията на националното законодателство⁽⁸⁶⁾, да разпорежи действителният размер на помощта да бъде предоставен на получателя. Въпреки това, както е посочено в раздел 1.2.3 от настоящата глава, националният съд остава задължен да приложи член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд, като разпорежи възстановяването на лихвата за неправомерност⁽⁸⁷⁾. Тази лихва за неправомерност трябва да бъде платена на органа, предоставящ държавната помощ.

1.3. **Функция на националните съдилища при прилагането на отрицателни решения на Надзорния орган на ЕАСТ за нареждане на възстановяване**

60. Пред националните съдилища могат да бъдат отнесени за разглеждане спорове, свързани с държавна помощ, в случаите, когато Надзорният орган вече е разпоредил възстановяване. Макар че по-голямата част от тези случаи са производства за анулиране на национално разпореждане за възстановяване, трети страни също могат да претендират за получаване на обезщетения за вреди от националните органи заради неизпълнение на решение на Надзорния орган за възстановяване.

1.3.1. *Оспорване на валидността на национално разпореждане за възстановяване*

61. Съгласно член 14, параграф 3 от част II на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд държавите от ЕАСТ трябва да изпълняват незабавно решенията за възстановяване. Възстановяването се осъществява в съответствие с предвидените в националното законодателство процедури, ако тези процедури позволяват незабавното и ефективно изпълнение на решението за възстановяване. В случаите, когато национална процедурна разпоредба възпрепятства незабавното и/или ефективното възстановяване, националният съд трябва да остави тази разпоредба без прилагане⁽⁸⁸⁾.
62. Валидността на разпорежданията за възстановяване, издадени от националните органи в изпълнение на решения на Надзорния орган за възстановяване, може да бъде оспорена пред национален съд. Правилата, регламентиращи подобни искове, са представени подробно в главата от Насоките за държавна помощ на Надзорния орган на ЕАСТ относно възстановяване на неправомерна и несъвместима държавна помощ⁽⁸⁹⁾, чиито основни принципи са обобщени по-долу.
63. По-специално, исковете, заведени пред националните съдилища, не могат да оспорват валидността на решението на Надзорния орган, когато ищецът е имал възможност да оспори това решение пряко пред Съда на ЕАСТ⁽⁹⁰⁾. Това означава също така, че когато е било възможно такова оспорване по член 36 от Споразумението за надзор и съд, националният съд не може да спира изпълнението на решението за възстановяване на основания, свързани с валидността на решението на Надзорния орган⁽⁹¹⁾.
64. Когато не е ясно, че ищецът може да заведе дело за анулиране по член 36 от Споразумението за надзор и съд (например тъй като мярката е била схема за помощ с широк обхват, при която ищецът може да не е в състояние да докаже, че е лично засегнат), националният съд трябва по принцип да предлага правна защита. При тези обстоятелства, когато правното действие засяга валидността и законосъобразността на решението на Надзорния орган, националният съдия следва да се позове на процедурата, посочена в член 34 от Споразумението за надзор и съд.

⁽⁸⁵⁾ Дело C-199/06 *CELF* и *Ministre de la Culture et de la Communication*, параграфи 46 и 55.

⁽⁸⁶⁾ Вж. параграф 34 от настоящата глава.

⁽⁸⁷⁾ Дело C-199/06 *CELF* и *Ministre de la Culture et de la Communication*, параграфи 52 и 55.

⁽⁸⁸⁾ Дело C-232/05 *Колисията срещу Франция* („Scott“), параграфи 49—53.

⁽⁸⁹⁾ Все още непубликувана. Главата съответства на Известие на Комисията „Към ефективно прилагане на решенията на Комисията, разпореждащи на държавите-членки да възстановят неправомерна и несъвместима държавна помощ“ (ОВ 2007 С 272, 15.11.2007 г., стр. 4).

⁽⁹⁰⁾ Вж. документите, цитирани в бележка под линия 25.

⁽⁹¹⁾ Дело C-232/05 *Колисията срещу Франция* („Scott“), параграфи 59 и 60.

65. Предоставянето на временна правна защита в такива ситуации е предмет на много строги правни изисквания, дефинирани от Съда на Европейските общности в практиката по дела „Zuckerfabrik“⁽⁹²⁾ и „Atlanta“⁽⁹³⁾: национален съд може да спре изпълнението на разпоредения за възстановяване при следните условия i) съдът има сериозни съмнения относно валидността на акта. Ако валидността на оспорения акт още не е предмет на разглеждане от Съда на ЕАСТ, той следва да се позове на процедурата, посочена в член 34 от Споразумението за надзор и съд; ii) трябва да е налице неотложност, т. е. временната мярка е необходима за предотвратяване на сериозни и непоправими вреди за страната, която иска правна защита; и iii) съдът трябва да отчете по подходящ начин интересите на ЕИП. Когато преценява всички тези условия, националният съд трябва да се съобразява с решенията на съда на ЕАСТ относно законосъобразността на решението на Надзорния орган или относно прилагането на временна мярка на равнище ЕИП⁽⁹⁴⁾.

1.3.2. Обезщетения за вреди, настъпили поради неизпълнение на решение за възстановяване

66. Както и нарушенията на задължението за отлагане, случаите на неизпълнение от страна на органите на държава от ЕАСТ на решения на Надзорния орган за възстановяване по член 14 от част II на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд според Надзорния орган могат да бъдат основание за предявяване на иски за обезщетения за вреди съгласно практиката на Съда на ЕАСТ⁽⁹⁵⁾. Според становището на Надзорния орган разглеждането на подобни иски за обезщетения за вреди е подчинено на принципите, описани по-горе във връзка с нарушенията на задължението за отлагане⁽⁹⁶⁾. Основанията за това са следните: i) задължението на държавата от ЕАСТ за възстановяване има за цел защитата на същите индивидуални права, както и задължението за отлагане, и ii) решенията на Надзорния орган за възстановяване не оставят на националните органи никаква свобода на действие; от горепосоченото следва, че нарушенията на задължението за възстановяване трябва по принцип да се разглеждат като достатъчно сериозни. Вследствие на това искът за обезщетение за вреди на основание неизпълнение на решение на Надзорния орган за възстановяване ще бъде уважен или отхвърлен в зависимост от това дали ищецът може да докаже, че е понесъл загуби като пряк резултат от забавеното възстановяване⁽⁹⁷⁾.

1.4. Процедурни правила и правен статут пред националните съдилища

1.4.1. Общи принципи

67. Националните съдилища са длъжни да прилагат задължението за отлагане и да предоставят защита на правата на лицата, засегнати от неправомерна държавна помощ. По принцип, към тези производства се прилагат националните процедурни правила⁽⁹⁸⁾. Същевременно, прилагането на националното законодателство в тези случаи е ограничено от две съществени условия:

- а) националните процедурни правила, приложими към исковите по член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд, не могат да бъдат по-неблагоприятни от разпоредбите, регламентиращи исковите, предявени по националното законодателство (принцип на равностойност)⁽⁹⁹⁾ и
- б) националните процедурни правила не могат да затрудняват извънредно или да правят практически невъзможно упражняването на правата, предоставени съгласно законодателството на ЕИП (принцип на ефективност)⁽¹⁰⁰⁾.

68. По принцип националните съдилища трябва да оставят националните процедурни правила без прилагане, ако прилагането им е свързано с нарушение на принципите, посочени в параграф 67.

1.4.2. Правен статут

69. Принципът на ефективност има преки последствия за статута на евентуалните ищци пред националните съдилища по член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд. В това отношение законодателството на ЕИП изисква националните правила относно правния статут да не застрашават правото на ефективна съдебна защита⁽¹⁰¹⁾. Следователно националните правила не могат да ограничават кръга на лицата с правен статут, позволяващ предявяване на иск, само до конкурентите на получателя⁽¹⁰²⁾. Трети страни, които не са засегнати от нарушаването на конкуренцията, произтичащо от мярката за помощ, също могат да имат достатъчен правно защитим интерес от различен характер (както бе установено в случаи, свързани с данъци) от предявяване на иски пред национален съд⁽¹⁰³⁾.

⁽⁹²⁾ Обединени дела C-143/88 и C-92/89 *Zuckerfabrik Süderdithmarschen u Zuckerfabrik Soest срещу Hauptzollamt Itzehoe u Hauptzollamt Paderborn* [1991] Сб. I-415, параграф 33.

⁽⁹³⁾ Дело C-465/93 *Atlanta Fruchthandelsgesellschaft u други срещу Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft* [1995] Сб. I-3761, параграф 51.

⁽⁹⁴⁾ За допълнителни насоки вж. главата от Насоките за държавна помощ на Надзорния орган относно възстановяване на неправомерна и несъвместима държавна помощ, параграф 57.

⁽⁹⁵⁾ Дело E-9/97 *Erla María Sveinbjörnsdóttir срещу Исландия*, параграфи 59—63, 66—69 и дело E-4/01 *Karl K. Karlsson срещу Исландия*, параграфи 32, 37—38, 40, 47.

⁽⁹⁶⁾ Вж. раздел 1.2.4 от настоящата глава.

⁽⁹⁷⁾ Вж. параграфи 46—49 от настоящата глава.

⁽⁹⁸⁾ Дело C-368/04 *Transalpine Ölleitung in Österreich*, параграф 45, и дело C-526/04 *Laboratoires Boiron* [2006] Сб. I-7529, параграф 51.

⁽⁹⁹⁾ Дело E-4/01 *Karl K. Karlsson срещу Исландия*, параграф 33. Вж. също дело C-368/04 *Transalpine Ölleitung in Österreich*, параграф 45; обединени дела C-392/04 и C-422/04 *i-21 Германия* [2006] Сб. I-8559, параграф 57, и дело 33/76 *Rewe* [1976] Сб. 1989, параграф 5.

⁽¹⁰⁰⁾ Дело E-4/01 *Karl K. Karlsson срещу Исландия*, параграф 33. Вж. също дело C-368/04 *Transalpine Ölleitung in Österreich*, параграф 45; дело C-174/02 *Streekgewest* [2005] Сб. I-85, параграф 18, и дело 33/76 *Rewe*, параграф 5.

⁽¹⁰¹⁾ Дело C-174/02 *Streekgewest*, параграф 18.

⁽¹⁰²⁾ Дело C-174/02 *Streekgewest*, параграфи 14—21.

⁽¹⁰³⁾ Дело C-174/02 *Streekgewest*, параграф 19.

1.4.3. Въпроси на правния статут в случаи, свързани с данъци

70. Цитираната по-горе съдебна практика е особено приложима за случаите на държавна помощ, предоставена под формата на освобождаване от данъци и други финансови задължения. В подобни случаи лица, които не се възползват от същото освобождаване, могат да оспорват своите данъчни задължения на основание член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд⁽¹⁰⁴⁾.
71. Все пак, данъкоплатците трети страни могат да се позовават на задължението за отлагане само когато техните данъчни плащания са неразделна част от неправомерната мярка за държавна помощ⁽¹⁰⁵⁾. Такъв е случаят, когато съгласно приложимите национални разпоредби съответният данъчен приход е запазен изключително за финансиране на неправомерната държавна помощ и има пряко отражение върху размера на предоставената държавна помощ в нарушение на член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд⁽¹⁰⁶⁾.
72. Ако е предоставено освобождаване от общи данъци, горепосочените критерии обикновено не са изпълнени. От това следва, че предприятие, което има такива данъчни задължения, по правило не може да претендира, че предоставеното на друго лице освобождаване от данъчни задължения е неправомерно на основание член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд⁽¹⁰⁷⁾. Освен това, от установената практика на Съда на Европейските общности произтича, че включването на ищеца в обхвата на неправомерно освобождаване от данъци не е подходящо средство за правна защита при нарушения на член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд. Тази мярка не би премахнала отрицателното въздействие на неправомерната помощ върху конкуренцията, а обратно, би го засилила⁽¹⁰⁸⁾.

1.4.4. Събиране на доказателства

73. Принципът на ефективност може да има последици и за процеса на събиране на доказателства. Например, когато тежестта на доказване във връзка с конкретен иск прави невъзможно или съществено затруднява доказването на иска от страна на ищеца (например защото той не разполага с необходимите документални доказателства), националният съд е длъжен да използва всички средства, налични съгласно националното процесуално законодателство, за да предостави на ищеца достъп до тези доказателства. Това може да включва, когато е предвидено в националното законодателство, задължение на националния съд да разпорежи на ответника или на трета страна да предостави на ищеца необходимите документи⁽¹⁰⁹⁾.

2. СЪДЕЙСТВИЕ, ОКАЗВАНО ОТ НАДЗОРНИЯ ОРГАН НА ЕАСТ НА НАЦИОНАЛНИТЕ СЪДИЛИЩА

74. Член 3 от Споразумението за ЕИП, който е формулиран въз основа на член 10 от Договора за ЕО, налага задължението на договарящите страни да предприемат всички подходящи мерки, за да гарантират изпълнението на задълженията, произтичащи от Споразумението за ЕИП и да улеснят сътрудничеството в рамките на споразумението⁽¹¹⁰⁾. Въз основа на практиката на Съда на Европейските общности, член 10 от Договора за ЕО предвижда, че Европейската комисия трябва да оказва на националните съдилища съдействие, когато те прилагат законодателството на Общността⁽¹¹¹⁾. От своя страна националните съдилища могат да бъдат задължени да съдействат на Европейската комисия при изпълнението на нейните задачи⁽¹¹²⁾. Надзорният орган счита, че той има подобни задължения за открито сътрудничество по отношение на националните съдилища на държавите от ЕАСТ по силата на съответстващия член 3 от Споразумението за ЕИП и член 2 от Споразумението за надзор и съд.
75. Предвид ключовата роля на националните съдилища в процеса на прилагане на правилата за държавна помощ, Надзорният орган има постоянен ангажимент да съдейства на националните съдилища, когато те се нуждаят от съдействие за вземане на решения по дела, които разглеждат. Макар че предишната глава от Насоките за държавна помощ на Надзорния орган на ЕАСТ относно сътрудничеството между националните съдилища и Надзорния орган на ЕАСТ в областта на държавната помощ⁽¹¹³⁾ предостави на националните съдилища възможността да се обръщат към Надзорния орган за съдействие, тази възможност не се използва редовно от националните съдилища. Поради това Надзорният орган желае да направи нов опит за установяване на по-тясно сътрудничество с националните

⁽¹⁰⁴⁾ Налагането на извънредна данъчна тежест върху определени сектори или производители може също да бъде равностойно на държавна помощ в полза на други дружества, вж. дело C-487/06 *P British Aggregates Association срещу Коалицията*, решение на Съда от 22 декември 2008 г., все още непубликувано, параграфи 81—86.

⁽¹⁰⁵⁾ Дело C-174/02 *Streekgewest*, параграф 19.

⁽¹⁰⁶⁾ Обединени дела C-393/04 и C-41/05 *Air Liquide*, параграф 46; обединени дела C-266/04—C-270/04, C-276/04 и C-321/04—C-325/04 *Casino France и други* [2005] Сб. I-9481, параграф 40, и дело C-174/02 *Streekgewest*, параграф 26.

⁽¹⁰⁷⁾ Обединени дела C-393/04 и C-41/05 *Air Liquide*, параграф 48, и обединени дела C-266/04—C-270/04, C-276/04 и C-321/04—C-325/04 *Casino France и други*, параграфи 43 и 44.

⁽¹⁰⁸⁾ Обединени дела C-393/04 и C-41/05 *Air Liquide*, параграф 45.

⁽¹⁰⁹⁾ Дело C-526/04 *Laboratoires Boiron*, параграфи 55 и 57.

⁽¹¹⁰⁾ В този контекст вж. също член 2 от Споразумението за надзор и съд, в който се посочва, че „[държавите от ЕАСТ] предприемат всички подходящи мерки, независимо дали общи или специални, за да гарантират изпълнението на задълженията, произтичащи от настоящото споразумение. Те се въздържат да предприемат всякакви мерки, които биха застрашили постигането на целите на настоящото споразумение.“

⁽¹¹¹⁾ Дело C-39/94 *SFEI и други*, параграф 50; разпореджване от 13 юли 1990 г. по дело *Case C-2/88 Imm. Zwartveld и други* [1990] Сб. I-3365, параграфи 16—22, и дело C-234/89 *Delimitis* срещу *Henninger Bräu* [1991] Сб. I-935, параграф 53.

⁽¹¹²⁾ Дело C-94/00 *Roquette Frères* [2002] Сб. I-9011, параграф 31.

⁽¹¹³⁾ ОВ L 274, 26.10.2000 г., стр. 19 и притурка за ЕИП № 48, 26.10.2000 г., стр. 33. Главата съответства на Известие на Комисията относно сътрудничеството между националните съдилища и Комисията в областта на държавната помощ (ОВ С 312, 23.11.1995 г., стр. 8).

съдилища, като предостави на тяхно разположение по-практични и удобни за използване механизми за подкрепа. За тази цел Надзорният орган черпи вдъхновение от своето известие относно сътрудничеството между Надзорния орган на ЕАСТ и съдилищата на държавите от ЕАСТ при прилагането на членове 53 и 54 от Споразумението за ЕИП ⁽¹¹⁴⁾.

76. Съдействието, предоставяно от Надзорния орган на националните съдилища, може да се осъществява в две различни форми:

а) националният съд може да поиска Надзорният орган да му предостави необходима информация, с която разполага (вж. раздел 2.1 от настоящата глава).

б) националният съд може да поиска Надзорният орган да представи становище относно прилагането на правилата за държавна помощ (вж. раздел 2.2 от настоящата глава).

77. Когато предоставя съдействие на националните съдилища, Надзорният орган трябва да спазва задължението си за опазване на професионална тайна и да защитава собственото си функциониране и независимост ⁽¹¹⁵⁾. Изпълнявайки задълженията си по член 3 от Споразумението за ЕИП към националните съдилища, Надзорният орган се ангажира да остане неутрален и обективен. Тъй като предоставяното от Надзорния орган съдействие на националните съдилища е част от неговите задължения да защитава публичните интереси, Надзорният орган не възнамерява да обслужва частните интереси на страните по разглежданото от националния съд дело. По тази причина Надзорният орган няма да изслушва страните по производствата пред националния съд във връзка с предоставеното от него съдействие на съда.

78. Предоставяното съгласно настоящата глава съдействие на националните съдилища е на доброволен принцип и не засяга възможността на националния съд да иска от Съда на ЕАСТ консултативно становище относно тълкуването или валидността на законодателството на ЕИП в съответствие с член 34 от Споразумението за надзор и съд.

2.1. Предаване на информация на националните съдилища

79. Задължението на Надзорния орган да съдейства на националните съдилища в прилагането на правилата за държавна помощ включва задължение за предаване на тези съдилища на необходима информация, с която той разполага ⁽¹¹⁶⁾.

80. Националният съд може *inter alia* да поиска от Надзорния орган следните видове информация:

а) информация относно висяща процедура пред Надзорния орган; това може да включва *inter alia* информация относно това дали процедура, свързана с определена мярка за помощ, е висяща пред Надзорния орган, дали за определена мярка за помощ е отправено надлежно уведомление в съответствие с член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд, дали Надзорният орган е открил официална процедура по разследване и дали Надзорният орган вече е взел решение ⁽¹¹⁷⁾. При липса на решение националният съд може да поиска от Надзорния орган да уточни кога може да се очаква приемането на такова решение.

б) в допълнение, националните съдилища могат да поискат от Надзорния орган да им предаде документи, с които разполага. Тези документи могат да включват копия от съществуващи решения на Надзорния орган, доколкото тези решения не са вече публикувани на уебсайта на Надзорния орган, фактически и статистически данни, пазарни проучвания и икономически анализи.

81. За да се постигне ефективно сътрудничество с националните съдилища, исканията за информация ще бъдат обработвани възможно най-бързо. Надзорният орган ще се стреми да предостави на националния съд исканата информация в срок от един месец от датата на искането. Когато се налага Надзорният орган да поиска от националния съд допълнителни пояснения, този едномесечен срок започва да тече от момента, в който той получи поясненията. Когато се налага Надзорният орган да се консултира с трети страни, които са пряко засегнати от предаването на информацията, едномесечният срок започва да тече от приключването на тези консултации. Такъв е например случаят по отношение на някои видове информация, предоставена от частни лица, ⁽¹¹⁸⁾ или когато информация, предоставена от една държава от ЕАСТ, е поискана от съд в друга държава от ЕАСТ.

82. Когато предава информация на националните съдилища, Надзорният орган трябва да потвърди гаранциите, дадени на физически и юридически лица по член 122 от Споразумението за ЕИП и член 14 от Споразумението за надзор и съд ⁽¹¹⁹⁾. Член 14 от Споразумението за надзор и съд забранява на членове, длъжностни лица и други служители на Надзорния орган да предоставят информация, която е предмет на задължението за опазване на професионална тайна. Това може да включва поверителна информация и информация, която е търговска тайна. Член 122 от Споразумението за ЕИП задължава представители, делегати и експерти на договарящите страни, както и длъжностни лица и други служители, дори и след приключване на техните служебни задължения, да не предоставят информация, която е предмет на задължението за опазване на професионална тайна. Това може да включва поверителна информация и информация, която е търговска тайна.

⁽¹¹⁴⁾ ОВ С 305, 14.12.2006 г., стр. 19, притурка за ЕИП № 62, 14.12.2006, стр. 21, параграфи 15—30. Известието съответства на Известието на Комисията относно сътрудничеството между Комисията и съдилища на държавите-членки на ЕС при прилагането на членове 81 и 82 от Договора за ЕО (ОВ С 101, 27.4.2004 г., стр. 54).

⁽¹¹⁵⁾ Разпореждане от 6 декември 1990 г. по дело C-2/88 Imm. Zwartveld и други [1990] Сб. I-4405, параграфи 10 и 11, и дело T-353/94 Postbank срещу Комисията [1996] Сб. II-921, параграф 93.

⁽¹¹⁶⁾ Дело C-39/94 SFEI и други, параграф 50; разпореждане от 13 юли 1990 г. по дело C-2/88 Imm. Zwartveld и други, параграфи 17—22; дело C-234/89 Delimitis срещу Henninger Bräu, параграф 53 и дело T-353/94 Postbank срещу Комисията, параграфи 64 и 65.

⁽¹¹⁷⁾ След като получи тази информация, националният съд може да поиска нейното редовно актуализиране.

⁽¹¹⁸⁾ Дело T-353/94 Postbank срещу Комисията, параграф 91.

⁽¹¹⁹⁾ Дело C-234/89 Delimitis срещу Henninger Bräu, параграф 53, и дело T-353/94 Postbank срещу Комисията, параграф 90.

83. Съвместният прочит на член 3 и член 122 от Споразумението за ЕИП и член 14 от Споразумението за надзор и съд не предвижда абсолютна забрана за Надзорния орган да предава на националните съдилища информация, която е гарантирана от задължението за опазване на професионална тайна. Съдилищата на Европейската общност потвърждават, че задължението за лоялно сътрудничество изисква от Европейската комисия да предоставя на националните съдилища всякаква информация, която те могат да поискат от нея⁽¹²⁰⁾. Като възприема същия подход, Надзорният орган счита, че това включва също и информация, която е предмет на задължението за опазване на професионална тайна.
84. Когато Надзорният орган възнамерява да предостави на национален съд информация, която е предмет на задължението за опазване на професионална тайна, той следва да напомни на съда неговите задължения по член 122 от Споразумението за ЕИП и член 14 от Споразумението за надзор и съд. Надзорният орган отправя запитване до националния съд дали може и ще гарантира защита на поверителната информация и търговските тайни. Ако националният съд не може да предостави такава гаранция, Надзорният орган не предава поисканата информация⁽¹²¹⁾. От друга страна, когато националният съд е предоставил такава гаранция, Надзорният орган предава поисканата информация.
85. Съществуват и други възможни ситуации, в които Надзорният орган не би могъл да предостави информация на национален съд. По-конкретно, Надзорният орган може да откаже да предаде информация на национален съд, когато такова предаване би засегнало функционирането на Споразумението за ЕИП. Такъв е случаят, когато предоставянето на информацията би застрашило изпълнението на задачите, поверени на Надзорния орган⁽¹²²⁾ (например информация, отнасяща се до вътрешната процедура по вземане на решения на Надзорния орган).

2.2. Становища по въпроси, свързани с прилагането на правилата за държавна помощ

86. Когато национален съд е сезиран да приложи правилата за държавна помощ в рамките на разглеждано от него дело, той трябва да спазва всички правила на ЕИП в областта на държавната помощ, както и съществуващата практика на съда на ЕАСТ и на съдилищата на Европейската общност. В допълнение, националният съд може да търси указания в практиката на Надзорния орган по вземане на решения и в издадените от Надзорния орган известия и насоки, свързани с прилагането на правилата за държавна помощ. Възможно е обаче да са налице обстоятелства, при които изброените инструменти не съдържат достатъчни указания по разглеждания от националния съд въпрос. С оглед на задълженията си по член 3 от Споразумението за ЕИП и предвид важните и комплексни функции, изпълнявани от националните съдилища в рамките на правоприлагането в областта на държавната помощ, Надзорният орган предоставя на националните съдилища възможността да се обръщат към него за становища по въпроси, засягащи прилагането на правилата за държавна помощ⁽¹²³⁾.
87. Тези становища на Надзорния орган могат по принцип да засягат всички икономически, фактически или правни въпроси, възникнали в рамките на производствата пред националните съдилища⁽¹²⁴⁾. Въпроси относно тълкуването на законодателството на ЕИП очевидно също могат да бъдат основание националният съд да отправи искане за консултативно становище на Съда на ЕАСТ по член 34 от Споразумението за надзор и съд.
88. Възможният предметен обхват на становищата на Надзорния орган включва *inter alia* следните въпроси:
- дали дадена мярка отговаря на критериите за държавна помощ по смисъла на член 61 от Споразумението за ЕИП, и ако това е така, как следва да се изчисли точният размер на помощта. Подобни становища могат да са свързани с всеки от критериите по член 61 от Споразумението за ЕИП (т. е. наличие на предимство, предоставено от държава от ЕАСТ или чрез държавни ресурси, възможно нарушение на конкуренцията и засягане на търговията между договарящите страни).
  - дали дадена мярка за помощ отговаря на определени изисквания на общия регламент за групово освобождаване, вследствие на което не се изисква индивидуално уведомяване и задължението за отлагане по член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд не се прилага.
  - дали дадена мярка за помощ попада в обхвата на определена схема за помощ, за която Надзорният орган е бил уведомен и която той е одобрил, или отговаря на изискванията за съществуваща помощ на друго основание. И в тези случаи задължението за отлагане по член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд не се прилага.
  - дали са налице изключителни обстоятелства (посочени в решението на Съда на Европейските общности по дело „SFEI“⁽¹²⁵⁾), които не позволяват на националния съд да разпорежи пълно възстановяване съгласно законодателството на ЕИП.
  - когато националният съд е длъжен да разпорежи възстановяване на лихва, той може да поиска от Надзорния орган съдействие във връзка с изчисляването на лихвата и лихвения процент, който следва да приложи.
  - правните предпоставки за признаване на искове за обезщетения за вреди по законодателството на ЕИП и въпроси, свързани с изчисляването на нанесените вреди.

⁽¹²⁰⁾ Дело T-353/94 *Postbank срещу Комисията*, параграф 64 и разпореждане от 13 юли 1990 г. по дело C-2/88 *Imm. Zwartveld и други*, параграфи 16—22.

⁽¹²¹⁾ Дело T-353/94 *Postbank срещу Комисията*, параграф 93, и разпореждане от 6 декември 1990 г. по дело C-2/88 *Imm. Zwartveld и други*, параграфи 10 и 11.

⁽¹²²⁾ Наредждане от 6 декември 1990 г. по дело C-2/88 *Imm. Zwartveld и други*, параграф 11; дело C-275/00 *First и Franex* [2002] Сб. I-10943, параграф 49, и дело T-353/94 *Postbank срещу Комисията*, параграф 93.

⁽¹²³⁾ Вж. дело C-39/94 *SFEI и други*, параграф 50.

⁽¹²⁴⁾ Вж. обаче параграф 89 от настоящата глава.

⁽¹²⁵⁾ Дело C-39/94 *SFEI и други*, параграфи 70 и 71, с позоваване на становището на генералния адвокат Jacobs по това дело, параграфи 73—75; вж. също дело 223/85 *RSV срещу Комисията* [1987] Сб. 4617, параграф 17, и дело C-5/89 *Комисията срещу Германия* [1990] Сб. I-3437, параграф 16.

89. Както е посочено в параграф 17 от настоящата глава, оценката на съвместимостта на една мярка с функционирането на Споразумението за ЕИП съгласно член 61, параграфи 2 и 3 от Споразумението за ЕИП, е от изключителните правомощия на Надзорния орган. Националните съдилища не са компетентни да оценяват съвместимостта на мерки за помощ. По тази причина Надзорният орган не може да дава становища относно съвместимостта, но това обстоятелство не е пречка за националните съдилища да искат процедурна информация относно това дали Надзорният орган вече извършва оценка на съвместимостта на определена мярка за помощ (или възнамерява да започне такава оценка) и, ако отговорът е положителен, кога следва да се очаква приемането на съответното решение ⁽¹²⁶⁾.
90. Когато дава своето становище, Надзорният орган се ограничава до предоставянето на националния съд на фактическата информация или на поисканите пояснения от икономически или правен характер, без да взема предвид основанията за делото, което се разглежда от националния съд. Освен това, становището на Надзорния орган не обвързва правно националния съд.
91. В интерес на това сътрудничеството на Надзорния орган с националните съдилища да бъде възможно най-ефективно, исканията за становище на Надзорния орган ще бъдат обработвани възможно най-бързо. Надзорният орган ще се стреми да предостави на националния съд исканото становище в срок от четири месеца от датата на искането. Когато се налага Надзорният орган да поиска от националния съд допълнителни пояснения във връзка с неговото искане, този четиринадесетдневен срок започва да тече от момента, в който той получи поясненията.
92. В този контекст следва да се отбележи обаче, че общото задължение на националните съдилища да защитават индивидуалните права съгласно член 1, параграф 3 от част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд е валидно и през периода, в който Надзорният орган подготвя поисканото становище. Това е така, защото, както е посочено в параграф 59 от настоящата глава, задължението на националния съд да предоставя защита на индивидуалните права по член 1, параграф 3 част I на протокол 3 към Споразумението за надзор и съд съществува независимо от това дали все още се очаква Надзорният орган да се произнесе или не ⁽¹²⁷⁾.
93. Както вече бе посочено в параграф 77 от настоящата глава, Надзорният орган няма да изслуша страните, преди да предостави становището си на националния съд. Включването на становището на Надзорния орган в националното производство се осъществява съгласно приложимите национални процедурни правила, които трябва да са съобразени с общите принципи на правото на ЕИП.

2.3. Практически въпроси

94. Националните съдилища могат да отправят всички искания за съдействие по раздели 2.1 и 2.2 от настоящата глава, както и всички други писмени или устни въпроси относно политиката за държавна помощ, които могат да възникнат в текущата им работа, до

EFTA Surveillance Authority
Rue Belliard 35
B-1040 Brussels
Belgium
Телефон: 0032 2 286 18 11
Факс: 0032 2 286 18 00
Електронна поща: registry@eftasurv.int

95. Надзорният орган ще публикува резюме за своето сътрудничество с националните съдилища съгласно настоящата глава в своя годишен доклад. Той също така може да публикува своите становища и бележки на уебсайта си.

3. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

96. Настоящата глава се публикува, за да помогне на националните съдилища при прилагането на правилата за държавна помощ. Тя не обвързва националните съдилища, нито засяга тяхната независимост. Също така главата не засяга правата и задълженията на държавите от ЕАСТ и на физическите и юридическите лица съгласно законодателството на ЕИП.
97. Настоящата глава замества съществуващата глава от Насоките за държавна помощ на Надзорния орган относно сътрудничеството между националните съдилища и Надзорния орган на ЕАСТ в областта на държавната помощ.
98. Надзорният орган възнамерява да пристъпи към преразглеждане на настоящата глава пет години след нейното приемане.

⁽¹²⁶⁾ Вж. параграф 80 от настоящата глава.

⁽¹²⁷⁾ Това може да включва временните мерки, посочени в раздел 1.2.6 от настоящата глава.

ЦЕНИ ЗА АБОНАМЕНТ ЗА 2011 г. (без ДДС, с включени разходи за стандартна доставка)

Официален вестник на ЕС, серии L + C, единствено на хартиен носител	на 22 официални езика на ЕС	1 100 EUR за годишен абонамент
Официален вестник на ЕС, серии L + C, на хартиен носител + годишно сборно издание на DVD	на 22 официални езика на ЕС	1 200 EUR за годишен абонамент
Официален вестник на ЕС, серия L, единствено на хартиен носител	на 22 официални езика на ЕС	770 EUR за годишен абонамент
Официален вестник на ЕС, серии L + C, месечно издание на DVD (сборно издание)	на 22 официални езика на ЕС	400 EUR за годишен абонамент
Притурка към Официален вестник (серия S — Договори за обществени поръчки и процедури по възлагане), DVD, едно издание на седмица	многоезичен: на 23 официални езика на ЕС	300 EUR за годишен абонамент
Официален вестник на ЕС, серия C — Конкурси	на език(езици) в зависимост от конкурса	50 EUR за годишен абонамент

Абонамент за *Официален вестник на Европейския съюз*, издаван на официалните езици на Европейския съюз, може да се направи за 22 езикови версии. Един абонамент включва сериите L (Законодателство) и C (Информация и известия).

За всяка езикова версия се прави отделен абонамент.

Съгласно Регламент (ЕО) № 920/2005 на Съвета, публикуван в Официален вестник L 156 от 18 юни 2005 г., според който институциите на Европейския съюз временно не са задължени да съставят всички актове на ирландски език и да ги публикуват на този език, изданията на Официален вестник на ирландски език се разпространяват отделно.

Абонаментът за притурката към Официален вестник (серия S — Договори за обществени поръчки и процедури по възлагане) включва всички 23 официални езикови версии в едно общо многоезиково DVD.

Абонатите на *Официален вестник на Европейския съюз* имат право, след заявка, да получат различните приложения към Официален вестник без допълнително заплащане. Информация за публикуването на приложенията се предоставя чрез съобщения за читателите, включени в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Продажби и абонаменти

Абонаментът за различните платени периодични издания, като например *Официален вестник на Европейския съюз*, може да бъде направен чрез всички наши търговски представители.

Списъкът на търговските представители е достъпен на адрес:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_bg.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) предлага директен безплатен достъп до законодателството на Европейския съюз. Този интернет сайт дава възможност за справка с *Официален вестник на Европейския съюз* и включва договорите, законодателството, юриспруденцията и подготвителните законодателни актове.

За подробна информация за Европейския съюз посетете интернет сайта: <http://europa.eu>

